

VIENYBĖ

1886 ★ OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN THE WORLD ★ 1984

93 M. 12 N.

192 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

1984 M. RUGSĖJO [SEPTEMBER] 15 D.

Telephone
(212) 277-7257

50 CENTŲ

Artėja Amerikos Lietuvių Kongresas

Amerikos Lietuvių Tarybos centrinis komitetas ruošti Amerikos Lietuvių kongresui beveik kasdien išleidžia vis naujų žinių apie kongreso parengiamuosius darbus ar apie jame dalyvauti sutinkančiuosius asmenis. Jau dabar žinoma, kad Chicagoje spalio 27 - 28 dienomis įvyksiančio kongreso garbės komitete sutiko būti 25 senatoriai, 98 kongresmanai, 11 gubernatorių ir 46 lietuvių organizacijų pirmininkai.

Rengėjus maloniai nuteikia žinia, kad dignitoria tarpe yra Illinois gubernatorius James R. Thompson ir Chicagos mēras Harold Washington. Toliau eina gubernatoriai iš valstijų, kur lietuvių nemažai gyvenama. Tai Michigano gubernatorius James J. Blanchard, Wisconsin gub. Anthony S. Earl, New Jersey gub. Thomas H. Kean, Connecticut gub. William A. O'Neill, New Yorko gubernatorius Mario Como ir kt.

Į Kongreso garbės komitetą taip pat sutiko įeiti JAV Latvių Sąjungos pirmininkas Visvaldis V. Klive, Amerikos Estų Tautinės Tarybos pirmininkas Juhan Simonson ir Ukrainų Kongreso komiteto pirmininkas I. Bilinsky.

Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkui dr. Kaziu Šidlauskui pranešė, kad Kongrese sutinka dalyvauti Lietuvos atstovas prie Šventojo Sosto ir Lietuvos Pasiuntinybės Washingtono patarėjas Stasys Lozoraitis, Jr. Jis pasakys kalbą, paryškindamas Lietuvos diplomatinės Tarybos reikšmę darbe už Lietuvos laisvę.

Kongrese kalbėti sutiko ir ALTo pirmosios valdybos narys Juozas Laučka. Jis kalbės apie ALTo atsiradimą, jo darbo prasmę ir ateities uždavinius. Pažymėtina, kad Laučka yra tik vienas tebegyvenantis tos pirmosios valdybos narys.

Kongreso proga spalio 28 d. 10 val. 30 min. Gimimo Švč. M. Marijos par. bažnyčioje vyskupas V. Brizgys laikys mišias ir pasakys pamokslą. Pamaldose sutiko dalyvauti Chicagos arkivyskupijos vysk. padėjėjas John G. Vlazny. Kad ir pats dėl ankstyvesnių išpareigojimų negalėsiantis dalyvauti, savo maldomis lietuvius prisimins ir kardinolas J. Bernardin. Jis savo laiške Kongreso rengimo pirmininkei Dainai Danilevičiūtei-Dumbrienei pareiškė, kad jis melsis, ir palinkėjo sėkmės, dirbaujantis dėl Lietuvos ir jos žmonių.

Kongreso tikslas — pademonstruoti lietuvių vieningumą kovoje dėl Lietuvos laisvinimo ir aptarti tuo reikalu suplanuotą veiklą.

Vaidas iš lietuvių eisenos Toronte Pasaulio lietuvių religinio kongreso proga rugsėjo 2 d. Vėliavomis, plakatais bei transparentais nešini, lietuviai žygiavo iš miesto rotušės aikštės į šv. Mykolo katedrą pamaldų.

Vlado Bacevičiaus nuotr.

Lietuvių Katalikų Kongresu užbaigti kazimieriniai metai

Lietuvos dvasinio globėjo šv. Kazimiero 500-ieji jubiliejiniai metai, kovo 3-4 dienomis pradėti Romoje maldomis už Lietuvą ir jos tikičiuosius, rugsėjo 1-2 dienomis Toronte, Kanadoje, užbaigti Pasaulio lietuvių katalikų kongreso manifestu.

Priminus, kad kongresas per dvi dienas dideliu susirūpinimu pažvelgė į Lietuvą, kurioje persekiojama religija ir paneigiamos žmogaus teisės ir laisvės, manifesto dalyviai kreipiasi į visą laisvąjį pasaulį, o pirmiausia į Jungtines Tautas, vyriausybes, masinio ryšio priemones, prašydami atkreipti dėmesį į komunistinėje priespaudoje esančias tautas, jų tarpe ir Lietuvą.

Išminimos lietuvių tautos kančios, pabrėžiamas jos ryžtas kovoti prieš jau penktąjį dešimtmetį trunkančią dvasinę ir fizinę vergiją ir nurodoma, kad Lietuvių tauta nuolat kovos už savo laisvę, kol ją atgaus.

Atkreipiamas dėmesys, kad šis kongresas vyksta Lietuvos globėjo šv. Kazimiero 500 metų mirties jubiliejaus proga ir kad tasai šventasis yra ne tik herojiško asmeninio religinio gyvenimo žmogus, bet ir Lietuvos karalaitis, aktyviai dalyvavęs valstybės valdyme. Jam rūpėję ne tik paskiro žmogaus, bet ir viso krašto bei viso pasaulio gerovė ir taika. Jis už tai gerbiamas ne tik Lietuvoje, bet ir visame krikščioniškajame pasaulyje.

Manifeste toliau sakoma, kad Lietuvoje, kurią Sovietų Sąjunga 1940 m. okupavo ir ligšiol laiko dvasinėje bei fizinėje priespaudoje, daroma viskas šv. Kazimiero dvasi-

niam palikimui ištrinti. Pirma, okupacinė valdžia uždare Vilniaus katedrą, kurioje buvo Šventojo karstas su relikvijomis, įrengdama ten paveikslų galeriją, o patį karstą įsakė pašalinti iš jam specialiai įrengtos koplyčios. Dėl to karstas buvo perkeltas į miesto priemiestyje esančią šv. Petro ir Povilo šventovę. Nėgana to: buvo uždaryta ir šv. Kazimiero bažnyčia, o joje įrengtas ateizmo muziejus. Tuos faktus manifesto autoriai laiko dūriais į Lietuvos širdį.

Nurodžius šv. Kazimiero atminimo išniekinimą ir daugelio kitų Lietuvos šventovių — katalikų ir nekatalikų šventovių uždarymą,

Baltijos atstovai Valstybės departamente

Washington, D. C. — Rugsėjo 12 d. čia buvo susirinkę Lietuvos, Latvijos ir Estijos atstovai — S. A. Bačkis, A. Dinbergs ir E. Jackson, atvykęs iš New Yorko.

Jie pasitarė aktualiais Pabaltijii liečiančiais klausimais, paminėję 50-ies metų sukaktį Pabaltijo Santarvės sutarties, pasirašytos 1934 m. rugsėjo 12 d. Genevoje, Šveicarijoje.

Rūpindamiesi aktualiais Pabaltiečiams reikalais, jie tą pačią dieną lankėsi ir Valstybės Departamente, kur juos priėmė Mark Palmer, Valstybės Sekretoriaus padėjėjas Europos Reikalams pavaduotojas, su kuriuo kartu buvo Dale Herspring, Rytų Europos Skyriaus direktoriaus pavaduotojas, John W. Zerolis, Baltijos skyriaus vedėjas, Ms. Mary Beth West ir Ken Miller.

kongreso dalyviai savo manifeste, laisvojo pasaulio lietuvių išeivijos vardu, reikalauja iš Sovietų Sąjungos vyriausybės, kuri yra atsakinga už įvestą priespaudą Lietuvoje:

1. Gražinti Lietuvos tikintiesiems Vilniaus katedrą ir leisti civilinės valdžios iš-tremtajam katalikų vyskupui Julijonui Steponavičiui ją tvarkyti bei eiti ganytojines savo pareigas.

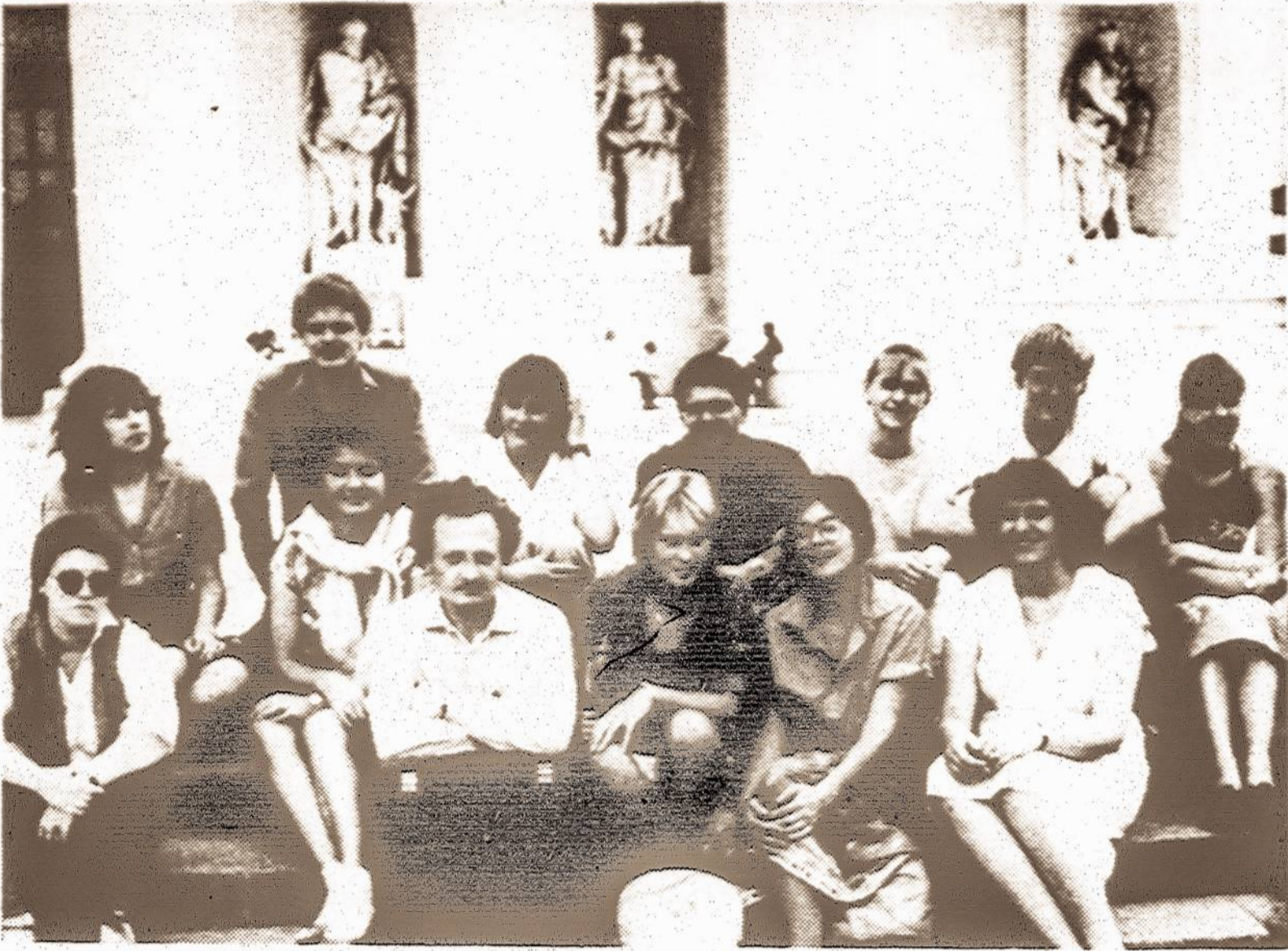
2. Gražinti šv. Kazimiero karstą į Vilniaus katalikų katedrą, kurioje jis buvo palaidotas prieš 500 metų.

Nukelta į 6 psl.

Šv. Mykolo katedroje iškilmingas pamaldas lietuviams laiko, iš d. į k.: vyskupai Antanas Deksnys, Vincentas Brizgys, Paulius Baltakis, OFM, Toronto lietuvių klebonas, pranciškonų provincijolas kun. Augustinas Simanavičius, OFM.

Vlado Bacevičiaus nuotr.

Būrys užsienio jaunimo, dalyvavusio Vilniaus universiteto rengtuose lituanistikos kursuose, skirtuose užsienyje gyvenantiems lietuviams.

V. Kapočiaus nuotr.

Lituanistikos kursai Vilniuje

Po kelių metų pertraukos šią vasarą Vilniaus universitete vėl įvyko lituanistikos kursai užsienio lietuviams. Apie juos Gimtasis Kraštas taip rašė:

„Senasis Vilniaus universitetas vėl priėmė tradicinius lituanistikos kursų užsienio jaunimui klausytojus. Jie jaučiasi čia jau bemaž kaip tikri vilniečiai. Kaipgi: diena po dienos po kelias valandas mokymosi auditorijose, ekskursijos, susitikimai, pokalbiai...“

— Užimti esame nuo ryto iki vakaro, — gražiai lietuviškai sako judrus, energingas vaikinys iš JAV, šių kursų seniūnas Jonas Stundžia. — Daugiausia mūsų čia iš Amerikos. Yra taip pat iš Kanados, Austrijos, Šveicarijos. Labai gerai, kad galim Lietuvoj prisiminti, studijuoti lietuvių kalbą, iš arti susipažinti su Lietuva.

Kursantus moko prityrę Universiteto dėstytojai, plati jaunųjų svečių iš užsienio pažintis su įvairiomis Lietuvos gyvenimo sritimis. Programa didelė. Tai ir ekskursija po Vilnių, ir išvyka į Liaudies buities muziejų Rumšiškėse. Popietė „Tėviškės“ draugijoje, pokalbis Lietu-

vos TSR aukštojo ir specialiojo vidurinio mokslo ministerijoje. Ekskursija į Anykščius. Popietės Vilniaus miesto Liaudies deputatų tarybos vykdomajame komitete, Kompozitorių namuose, Lietuvos draugystės ir kultūrinių ryšių su užsienio šalimis draugijoje. Pokalbiai respublikos Rašytojų sąjungoje, Žemės ūkio ministerijoje. Susitikimai su aktoriais, Lietuvių kalbos ir literatūros instituto darbuotojais. Ekskursijos į Kauną, į Nacionalinį parką...

— Pagal tai, kiek kuris moka lietuviškai, savo studentus suskirstėme grupėmis, — pasakoja vienas iš kursų vadovų — Universiteto vyresnysis dėstytojas, filologijos mokslų kandidatas Bonifacas Stundžia.

— Galime pasidžiaugti visų smalsumu, noru kuo daugiau išmokti, kuo daugiau sužinoti, pamatyti.

Išėivių surengti lituanistikos kursai prie Akron miesto, Ohio valstijoje šiemet vyksta rugpjūčio 5-19 dienomis. Šiuose, jau 10-uose iš eilės, kursuose šiemet mokosi 19 studentų.

Liudo Giros 100-osioms gimimo metinėms paminėti rugpjūčio 27 d. Vilniuje, Lietuvos valstybiniame akademiniam dramos teatre buvo suruoštas iškilmingas vakaras.

Akademinis dramos teatro kolektyvas gastrolėmis pradėjo 45-ąją sezoną. Numatyta parodyti 60 spektaklių. Gastrolių afišoje — A. Vampilovo drama „Praėjusią vasarą“, V. Bubnio „Po vasaros dangumi“ ir A. Laurinčiuko „Praraja“.

Rugpjūčio 27 d. Lietuvoje rodytas lietuvių kino filmas „Jo žmonos išpažintis“, režisieriaus A. Grikevičiaus. Pagrindinė veikėja šiuolaikinės moters pasaulis, rūpesčiai ir klaidos. Talentingai vaidina artistė R. Staliliūnaitė.

Palangoje Kurorto svečiai ir vietos gyventojai turėjo galimybę pamatyti keturius filmus — režisieriaus A. Grikevičiaus „Jo žmonos išpažintis“, A. Puišos „Moteris ir keturi jos vyrai“, I. Fridbergo „Susiūrimas“ ir A. Maciulevičiaus „Neapykantos pamokos“.

Kauno paveikslų galerijoje atidaryta scenografijos parodoj eksponuojami Vilniaus, Kauno ir Šiaulių teatrų dailininkų darbai: dekoracijų ir kostiumų eskizai, lėlės, plakatai, spektaklių ir dekoracijų nuotraukos.

Eduardas Cinzas, rašytojas iš Belgijos, jau ne pirmą kartą lankosi Lietuvoje. V. Kapočiaus nuotraukoje jis — tarp Rašytojų draugijos pirm. A. Maldonio [d] ir rašytojo A. Zurbos.

Lietuvos kino studijoje sukurtas dokumentinis filmas „Laikas į atomus neskyla“. Filme supažindinama su Ignalinos atominė elektrine. Režisierius — G. Skvarnavičius. Su žurnalistu J. Šadevičium yra ir scenarijaus autorius. Operatorius — A. Tarvydas.

Vilniaus V. Kapsuko universiteto Kauno vakarinis fakultetas išsikėlė į naujas patalpas prie Aleksoto tilto.

Vilniaus inžinerinį statybos institutą šiemet baigė 1053, o žemės ūkio akademiją — 550 absolventų. Lietuvoje iš viso veikia 12 aukštųjų mokyklų, kuriose, mokosi maždaug 70 tūkstančių studentų.

„Sviesos“ vadovėlių leidykla pernai išleido 343 leidinius, kurių bendras tiražas daugiau kaip 8 milijonai. Leidykloje dirba 176 asmenys, bet ji bendradarbiauja dar ir su kitais 500 autorių, dailininkų, vertėjų, recenzentų ir kitais kultūrininkais.

Vytautas Petras Paltanavičius, kompozitorius, meno veikėjas, už nuopelnus lietuvių muzikai ir aktyvų dalyvavimą visuomeniniame gyvenime, šešiasdešimtųjų metinių proga apdovanotas Aukščiausios Tarybos Prezidiumo garbės raštu.

Antanas Gabrėnas, Kauno menininkų namų direktorius, mirė rugpjūčio 10 d. Velionis buvo gimęs 1922 vasario 7 Šiaulių rajono Kuršėnų miestely. Buvo sukūręs 100 su viršum vaidmenų, kurie pasižymėjo turtingumu, raiškia scenine forma.

Panevėžio dramos teatras prieš vasaros atostogas žiurovam parodė premjerą — R. Gudaičio vizijų dramą „Atverk, angele, laiko knygą“. Spektaklio režisierius — J. Dautartas, dailininkas — V. Mazūras, kompozitorius — M. Mažūras, kompozitorius — M. Urbaitis, Pagrindinius vaidmenis sukūrė liaudies artistas V. Blėdis, A. Babkauskas, M. Maslauskaitė.

M. K. Čiurlionio valstybinis kvartetas buvo išvykęs į tarptautinį kamerinės muzikos ir meno festivalį Suomijoje. Koncertuose atliko D. Šoštakovičiaus, A. Merikanto, F. Schuberto, B. Bartoko, A. Dvoržako, F. Mendelsono, P. Tchaikovskio, G. Kuprevičiaus kūriniai.

Literatūros kritikė A. Keršytė Maskvoje, TSRS Mokslų Akademijos M. Gorkio pasaulinės literatūros institute apgynė kandidatinę disertaciją „Polio Valeri poetinis pasaulis. Kūryba ir estetiškos pažiūros“.

Šiaulių televizijos aparatų gamykla prekybininkam išsiuntinėjo naujus spalvoto vaizdo aparatus „Taurus“ C-257D. Tai dvilyktas šiauliečių sukurtas lietuviškų televizijos aparatų modelis.

Varenos rajono Marcinkonyse įrengta ekspozicija, supažindinanti su pietryčių Lietuvos fauna ir flora. Tai trečiasis Kauno Tado Ivanausko zoologijos muziejaus filialas. Pirmieji du įsteigti Ventės rage ir Žuvinto rezervatė. Juose saugoma virš 100,000 eksponatų.

Lietuvos meno veikėjų B. Valentinitės-Jokūbonienės ir A. Lauciaus kūrinių paroda atidaryta Maskvoje, dailininkų rūmuose. Eksponuojama daugiau 50 sieninių kilimų ir 200 dekoratyvinės keramikos darbų.

Vilniuje pastatytas didelis paminklas Adomui Mickevičiui. V. Kapočiaus nuotraukoje — skulptorius Gediminas Jokūbonis prie savo kūrinio. Jis šiuo metu svečiuojasi New Yorke.

LIETUVIAI AMERIKOJE IR PASAULYJE

KANADOJE

VILNIEČIŲ SAŠKRYDIS

Paris, Ont., vilniečio Česnullo sodyboje, liepos 7 d. įvyko Vilniaus krašto lietuvių sąjungos narių sąskrydis. Jame dalyvavo 45 asmenys iš JAV ir Kanados. Jų tarpe buvo ir viena viešnia iš Suvalkų trikampio.

Sąskrydžiui pirmininkavo Vytautas Pečiulis, sekretoriavo Stasys Jakaitis. Buvo daug sveikinimų nuo organizacijų ir pavienių asmenų, daugiausia pačių Vilniaus krašto lietuvių.

Centro valdybos pirm. Albertas Misiūnas pranešė, kad leidinys "Rytų Lietuva" anglų k. jau spaus-tuvėje. Spalio 7 d. numatomos jo sutiktuvės Chicagoje. Tai bus bene septintas vilniečių leidinys apie Vilnių ir jo kraštą.

Spaudos fondo vedėja E. Bulotienė pranešė, kad ligšiol leidiniui "Rytų Lietuva" anglų kalba išleista \$8,092.76, o suaukota \$5,410.00.

Evangelikų kun. P. Dilys kalbėjo apie reformatų bendrijos plėtotę Lietuvoje, ypač Vilniuje, kur ji išlaikė tautinį pobūdį ir atsispyrė lenkų įtakai. Jis paskleidė knygelę "Introducing the Lithuanian Evangelical Church".

Vytautas Pečiulis kalbėjo apie Lenkijos lietuvių veiklą, paliesdamas Suvalkų trikampį. Patriotizmas ten esąs didelis, bet nutautėjimas vyksta per mišrias vedybas ir kitaip.

Diskutuota ir dėl sąjungos įstatų pakeitimo, kad nariais galėtų būti ne tik iš Vilniaus krašto kilusieji, bet ir jų bičiuliai bei norintys veikti toje srityje. Tuo būdu sąjunga padidėtų.

A. Vaitekaitis surengė įdomią parodą, kurioje sutelkė Vilniaus kraštą liečiančių medalių, raštų, ženklų, nuotraukų ir t. t.

Sąskrydis baigtas Lietuvos himnu.

Dail. Telesforo Valiaus monografija jau atspausdinta. Kuriems prenumeratoriam patogų, ją gali atsisiųsti pas A. Valienę, 84 Pine Crest Rd., Toronto, Ont.

Montrealyje, Kanadoje, baigiama ruošti plokštelė "Pasakos". Muz. Aleksandras Stankevičius, kuris sukūrė muziką ir rūpinasi plokštelės išleidimu, įteikia plokštelės voko konkurso laimėtojai Ventai Rutkauskai-tei I-ąją premiją — \$100 čekį.

Lietuvių Akademinio Sambūrio Montrealyje Valdyba praneša, kad prieš kiek laiko atspausdintas pranešimas lietuvių spaudoje apie š. m. VINCO KRĖVĖS LITERATŪRINĖS PREMIJOS jury sąstatą nebuvo tikslus.

Šių metų XV-osios Vinco Krėvės literatūrinės premijos jury sudaro: inž. Justas KIBIRKSTIS (L.A.Sambūrio Montrealyje Valdybos p-kas), dr. Ilona MAZILIAUSKIENĖ ir Jonas ADOMAITIS (Sambūrio atstovai), Arūnas STASKEVIČIUS, M.A. (Lietuvių Bendruomenės Montrealio Apylinkės Valdybos p-kas) ir dr. Henrikas NAGYS (Lietuvių Rašytojų D-jos atstovas).

Buvo atsiųsta 11-ka knygų. Tad tik jos ir bus svarstomos.

Premijos įteikimas įvyks šį rudėnį Montrealyje.

Kanados lietuvių dienose spalio 5-7 Hamilton, Ont. bus sporto varžybos. Sporto vadovai L. Meškauskas ir Rimas Šiūlys gavo geras patalpas. Bus krepšinio, ledo ritulio, golfo žaidynės.

Los Angeles tarptautinėje olimpiadoje Kanadai atstovavo buvęs Hamilton, Ont., gyventojas, dabar studijuojąs Kanadoj, British Columbia, Antanas Zasada, 23 metų amžiaus. Jo motina Zasadienė-Ke-mežytė anksčiau gyveno Hamiltone.

GYVENANTI SUDBURY, ONT.

Loreta-Irena Šviežikaitė baigė Cambrian College prekybinės administracijos 3 metų kursą.

Jonas-Tomas Mackevičius baigė Cambrian College Kanadoje teisės ir saugumo administracijos 2 metų kursą. Oficialiose baigimo iškilmėse jam įteiktas diplomatas.

Vytautas Stepšys, tarnaująs Kanados kariuomenėje korporalu, trumpas atostogas praleido pas tėvus Vaclovą — Onutę Stepšius ir su savo daliniu išvyko į Vokietiją pakeisti ten dabar esančio Kanados karių dalinio. Ten bus keletą metų.

Tiedu jaunuoliai Steponas ir Valentina Minkai prieš 50 metų sumainė žiedus ir pradėjo radijo programą, kuri ir dabar gyvuoja, gaivindama lietuvius lietuvišku žodžiu, daina ir muzika.

MINKŲ RADIO 50 METŲ DARBO SUKAKTIS

Nors jau praėjo sukaktuvinė gegužinė, apie kurią vienybiečiai vėliau skaitys, bet vis dar negalima pamiršti gražaus pagrindinio minėjimo, kuris įvyko bal. 1 d. So. Bostono Liet. Piliiečių auditorijoje. Susirinko gausus būrys lietuvių S. ir V. Minkams padėkoti už jų tą nelengvą ir kilnų darbą, kuris buvo pradėtas labai sunkiomis sąlygomis. Ir dabar, nors jau metų naštos slėgiami, Minkai dar vis rankų nenuleidžia. Kiek pajėgia, išpareigojimus atlieka.

Šį minėjimą pradėjo Steponas Minkus. LMF Bostono klubo pirmininkė Elena Vasyliūnienė Minkus pasveikino radijo veiklos ir vedybinio gyvenimo 50-ies m. sukakties proga.

Inž. Juozas Stašaitis perskaitė raštu gautus sveikinimus iš Lietuvos atstovo Washington, D. C. dr. Stasio Bačkio, LB Kultūros tarybos vardu Clevelando lietuvių radijo vedėjo — Stempuzio, Californijos Lietuvių radijo klubo vedėjos Rūtos Klevos Vidžiūnienės, Pennsylvania radijo veteranų P. ir G. Dargių ir eilės kitų.

Trakų šaulių rinktinės vardu sveikino pirmininkas Vladas Bajerčius. Jis taip pat perskaitė Lietuvos Šaulių s-gos išėivioj centro valdybos sveikinimą ir su tradicijomis įteikė Steponui Minkui aukščiausią Šaulių s-gos žvaigždės ordiną. Taip pat Trakų rinktinės vardu Minkams dar įteikė padėkos lapą.

Inž. Juozas Stašaitis plačiau supažindino su Minkų darbais nuo pat 1934 metų jų veiklos, kada pirmą kartą Naujojoje Anglijoje radijo bangomis pasigirdo lietuviškasis žodis, daina ir muzika.

Meninę programą atliko "Paslap-tis" trio iš Hartford, Conn. ir aktorius Vitalis Žukauskas iš New

Yorko, vaidindamas "Vieno žmogaus/teatra".

Po programos vyko dovanų paskirstymas, vaisės ir iškiliosios pagerbimas. Ji yra Naujosios Anglijos lietuvaite gražuolė.

Mes irgi S. ir V. Minkams reiškiame giliausią padėką už jų sunkų, bet labai naudingą darbą.

Povilas Žičkus

Komp. Jeronimą Kačinską, gyvenantį Bostone, į enciklopediją įtrauks Britanijos Cambridge veikianti institucija International Biographical Centre.

J. Kačinskas jau yra paprašytas informacinės medžiagos apie savo muzikinę veiklą Lietuvoje, Europoje ir JAV. Enciklopedija išleidžiama šiemet.

Inž. Vytautas Izbickas, lietuviškų organizacijų aktyvus veikėjas Bostone sunkiai susirgo. Padarytos dvi operacijos.

Gydosi Faulkner Hospital.

DIDELĖ SUKAKTIS

Rugsėjo 16 d., sekmadienį, 3 val. p. p. So. Bostono Lietuvių Piliiečių Draugija ruošia savo 85 metų sukakties minėjimą.

Bostono lietuvių apylinkės So. Bostono Lietuvių Piliiečių Draugija yra didžiausia lietuvių organizacija, kurios nuosavybėje yra dideli lietuvių namai.

Spalio 21 d. First & Second Church salėje Bostone dr. Vytenio Vasyliūno vargonų koncertas šv. Kazimiero garbei.

Lapkričio 3 d. BALFo 72 skyriaus tradicinis rudens pobūvis Sandaros salėje, Brocktone.

Lapkričio 11 d. šv. Petro parapijos bazaras So. Bostono Lietuvių Piliiečių Draugijos salėje.

LIETUVIAI CHICAGOJE

Viceprez. Bush paradavo Lemonte

Šių metų Darbo Dienos metinis Lemonto miestelio paradas staiga pagyvėjo, kada buvo pranešta, kad parade dalyvaus viceprezidentas George Bush.

Lietuvių komitetas prezidentui Reagan perrinkti pranešimą gavo per vėlai, tad teko imtis telefono ir kvieisti vietas ir apylinkių lietuvius į parada.

Susirinko gražus būrys lietuvių. Dalyvių tarpe buvo veik visa Lemonto lietuvių "Žiburėlio" Montessori mokykla. Jaunieji mokiniai ir jų dar mažesni broliukai ir sesutės dar "vežimėlių brigadoje" daugumoje buvo pasipuošę tautiniais drabužiais. Atvyko tautiniais drabužiais pasipuošę ir Lemonto "Spindulio" šokėjai su vadove mokytoja Rasa Šoliūnaite. Rada apdalino jaunosius su lietuviškom trispalvėli vėliavėm, o komitetas apdalino visus įvairiais plakatais. O jų buvo įvairių. Vienas įdomiausių Dalios Dundzilienės plakatas su iršu: "Vote for Jurgis Krūmas" (Lietuviškas George Bush vertimas). "Taip pat buvo plakatų už Joną Talandį — kandidatą į Chicago Metropolitan Sanitarinio Distrikto komisijonierius. Lietuviai tuoj atkreipė dėmesį. Priėjęs iš Washingtono atvykęs pareigūnas paprašė lietuviškos vėliavėlės. Sako: "Mano senelė yra lietuvių

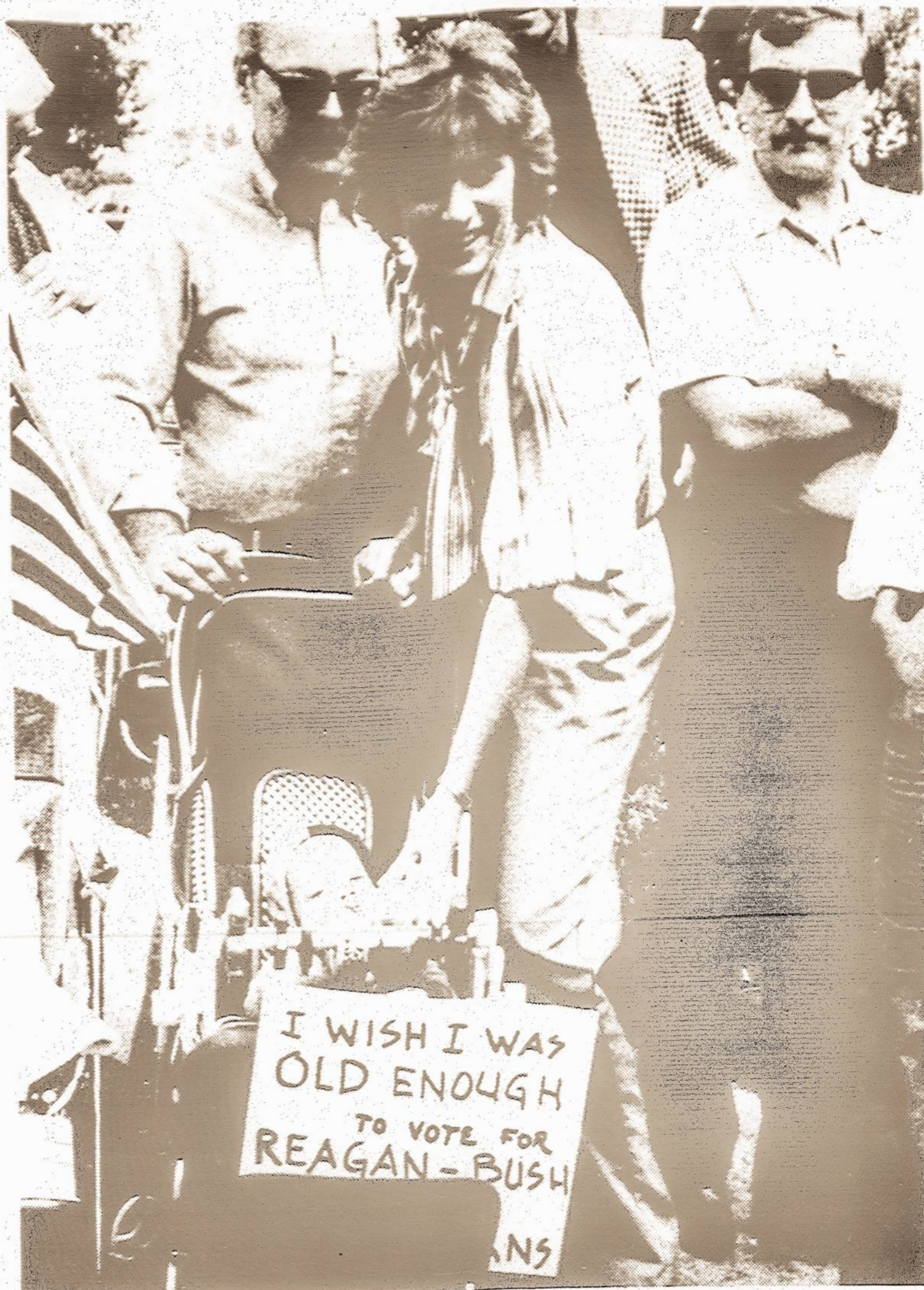
kilmės, ir jei aš jai tą vėliavėlę parvešiu, jai bus daug džiaugsmo".

Viceprezidentas Bush ėjo su savo žmona Barbara, kartu taip pat žygiavo Illinois gubernatorius Jim Thompson, senatorius Charles H. Percy ir kt. Viceprezidentui lietuviai sušuko "Sveiks, valio", kas tuoj atkreipė spaudos dėmesį, ir visi klausė, ką tai reiškia. Viceprezidentui lietuvių grupę pristatė Anatolijus Milūnas. Svečias mieliai sveikinosi su dalyviais.

Senatorius Percy, pamatęs lietuvius skubėjo, kaip jis sakė "turiu susitikti su mano draugais lietuviams".

Netrukus pasirodė ir lietuvių kandidatas Jonas Talandis. Jis sėdėjo atviroje mašinoje su anūke Ramona, pasipuošusia tautiniais drabužiais. Jo žmona Gražina koordinavo balionų dalinimą vaikams ir suaugusiems.

Jonui lietuviai sukėlė triukšmingų ovacijų. Panašų sutikimą gavo valstijos atstovė iš Cicero apylinkės, lietuvių draugė Judy Baar Topinka. Entuziastingai buvo pasveikinti žygiuojantys lietuviai šauliai, kurie jau eilę metų dalyvauja šiame parade. Paradas buvo gausus orkestrais, įvairiais vežimais, kaukiančiom ugniagesių mašinų sirenom ir kitokiais įvairumais. **Koresp.**

Dr. ir muzikas A. Vasaičiai su savo jaunąja "politikiere" Lemonto Darbo Dienos parade. Dešinėje jaunųjų lietuvių respublikonų vadovas inž. Vytenis Milūnas. Vytauto Jasinevičiaus nuotr.

Grupė lietuvių Lemonto Darbo Dienos parade laukia atvykstančio Amerikos viceprezidento George Bush. Vytauto Jasinevičiaus nuotr.

Kr. Donelaičio lituanistinių mokyklų 1984-85 mokslo metų tėvų komitete: pirmininkas - Jonas Variakojis; I-as vicepirmininkas - Eugenijus Paulius, II-as vicepirmininkas - Rimantas Dumbrys, išdinininkė - Birutė Pabedinskienė, sekretorė - Ramunė Glowacki, parengimų vadovė - Irena Adickienė, ūkio reikalų vedėja - Rima Bankienė, narys - Jeronimas Gaizutis.

Mokslo metai prasidėjo rugsėjo 8 d. Francis McKay mokyklos pastate, kampe Fairfield prie 69-osios gatvės, Chicago, Ill. Pamokos nuo 10 val. iki 1 val. p. p. Veikia ir suaugusiųjų klasė.

Simas ir Ona Pauliai rūpinasi foto grafo Vaclovo Noreikos nuotraukų palikimu. Būdami V. Noreikos testamentu vykdytojai, jie perdavė ši brangų turtą Lietuvių foto archyvu ir parėmė jo tvarkymą savo asmenine auka.

Į Vasario 16 gimnaziją Vak. Vokietijoj rugpjūčio 26 iš Chicagos išvyko 9 jaunuoliai: Darius Dirmantas, Darius Laucius, Aleksandra Mačytė, Vitas Račiūnas, Darius Šilas, Lina Šliažaitė, Markus Vyčas, Tomas Vaitys, Tomas Žukauskas. Albertas Kerelis, taip pat iš Chicagos, lydymas archit. A. Kerelio, išvyko rugpjūčio 22.

Padavė į teismą spaudos draugiją

Buvęs **Draugo** redaktorius Jonas Šoliūnas iškėlė bylą "Lietuvių katalikų spaudos draugijai", kuri leidžia šį dienraštį, ir jos atstovams, o taip pat ir Tėvams Marijonams, kad jį neteisėtai atleido, nesilaikant žodinės sutarties.

Pusantrą milijono dolerių civilinis ieškinys, įregistruotas "Cook apskrities, kurioje yra Chicago, teisme rugpjūčio 15 d. Be jau minėtų Illinoisuje inkorporuotų organizacijų atsakovais dar išvardinti asmeniškai Tėvų Marijonų provincijolas kun. V. Rimšelis, vyriausias redaktorius kun. P. Garšva ir **Draugo** administratorius kun. P. Cibulskis. Ieškovas **Drauge** dirbo nuo 1981 m. sausio 5-osios iki 1982 m. kovo 23-čiosios dienos.

Ieškinyje skundžiamasi, kad dėl atsakovų veiksmų ieškovas nepataisomai nukentėjo, nes prarado geriau apmokomą darbą, profesinį vardą, taip pat kolegų ir visuomenės pagarbą. Be to, ieškovas teigia, kad kun. Rimšelis "Chicagos reporterio" 1984 m. balandžio laidoje jį neteisėtai pavadino KGB agentu.

Paklaustas dėl minėtų kaltinimų, kun. Rimšelis juos visus paneigė ir pareiškė, kad Šoliūnas buvęs atleistas dėl to, kad nemokėjęs rašyti mašinėle, o be to, turįs neišskaitomą braižą. Jo vedamieji **Draugui** netikė. Žmonės pradėję kalbėti, kad jis turįs ryšių su "ana puse". Šoliūnas taip pat buvęs nesugyvenamas ir nesugebėjęs taisyti kitų atsiųstų straipsnių.

— Mes turim advokatus, turim įrodymus, kad mes nekalti, — paaikšino kun. Rimšelis.

Atsakovams atstovaus ta pati advokatų bendrovė, kuri atstovauja **Chicago Tribune**, didžiajam šio miesto dienraščiui, kuris eina anglų kalba. Ieškovas Šoliūnas reikalauja pusės milijono dolerių padarytiems nuostoliams atlyginti ir dar milijono dolerių priedo kaip baudą ir pavyzdį, kad taip negalima elgtis.

— Nieko jam iš to neišeis, — teigia kun. Rimšelis. — Jis didelį dalyką daro iš nieko.

Civilinės bylos Illinois teismuose paprastai tęsiasi metų metais.

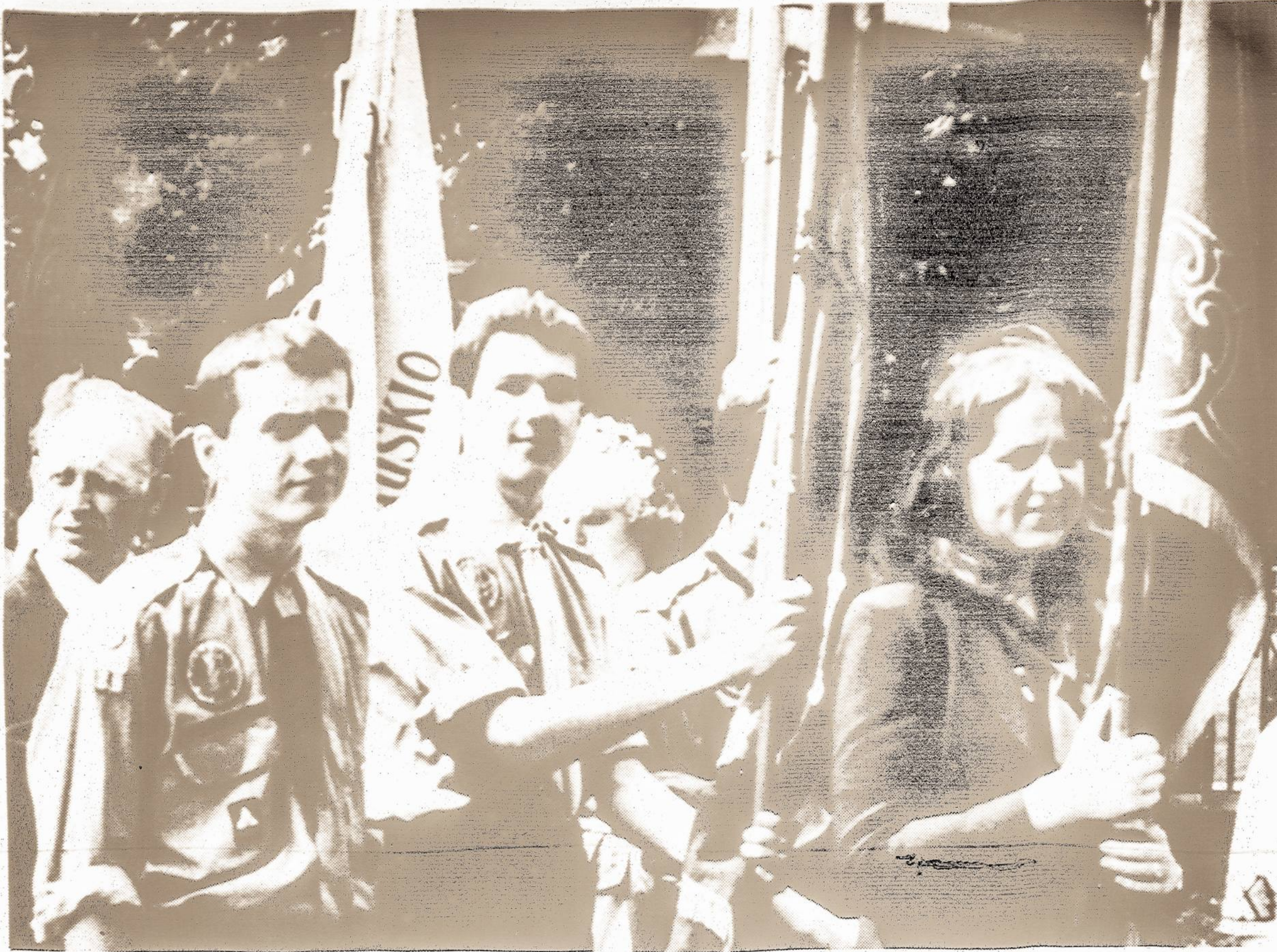
V. Zalatorius

Sol. Aldonos Stempuzienės rečitalis įvyks rugsėjo 23 d., sekmadienį, 3 val. popiet Jaunimo centre. Rengia JAV LB Socialiniams reikalams taryba, kurios būstinėj (2636 W. 71st St.) galima išsigyti ir koncerto bilietus.

"Ar atminsi" — pavadinimu solistės Danos Stankaitytės plokštelė paruošta ir išeis šio mėnesio antroje pusėje. Plokštelėje lietuvių kompozitorių dainos.

Pasaulio lietuvių archyvas, 5620 S. Claremont, Chicago, Ill., 60636. (Jaunimo centre). Veikia šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 2 val. p. p.

Dariaus Girėno lituanistinė mokykla naujosios mokslo metus pradėjo šeštadienį, rugsėjo 8 d., 9 val. ryto Jaunimo centre mokinius ir dar tebeprima.

Detalė iš eisenos nuo rotušės aikštės į šv. Mykolo katedrą.

Dalis publikos kazimierinės operos "Magnus Dux" premjeroje rugsėjo 1 d. Toronto — Ryerson teatre.

Vlodo Bacevičiaus nuotraukos

Religinio pasaulio lietuvių katalikų kongreso organizacinis komitetas. Pirmoje eilėje iš kairės: V. Dalindienė, dr. O. Gustainienė, E. Gudinskienė, L. Underienė, A. Sungailienė, G. Trinkienė, L. Murau-

skienė; antroje ir trečioje eilėje: J. Andrusis, V. Bireta, kun. Pr. Gaida, pirmininkas dr. J. Sungaila, V. Taseckas, kun. A. Simanavičius, kun. J. Staškus, A. Ulba. St. Dabkaus nuotr.

Lietuvių Katalikų Kongresu užbaigti kazimieriniai metai

Atkelta iš 1-mo psl.

3. Iškelti ateizmo muziejų iš Šv. Kazimiero šventovės Vilniuje ir grąžinti ją tikintiesiems.

4. Grąžinti tikintiesiems Taikos Karalienės šventovę Klaipėdoje, kuri buvo pastatyta vien tikinčiųjų aukomis su išeivijos parama, bet sovietinės valdžios nusavinta ir padaryta koncertų sale.

5. Grąžinti visų konfesijų tikintiesiems sovietinės valdžios atimtas bei uždarytas šventoves visoje Lietuvoje.

6. Leisti laisvai veikti vienuolijom, religinėm organizacijom ir religinei spaudai.

7. Leisti laisvai veikti kunigų seminarijai Kaune, nevaržyti kandidatų priėmimo bei nuimti sovietinės valdžios kontrolę; atgaivinti uždarytas kunigų seminarias Vilniuje, Telšiuose, Vilkaiviškyje.

8. Leisti Lietuvos vyskupams bei vyskupijų valdytojams laisvai eiti ganytojines savo pareigas pagal kanonų teisės reikalavimus ir nesikišti civiliniams pareigūnams į jų veiklą.

9. Išleisti laisvėn nekaltai kalinamus žmogaus teisių bei religijos kovotojus iš sovietinių kalėjimų, lagerių, psichiatrinių ligoninių ir sibirinės tremties.

10. Atitraukti okupacinę Sov. Sąjungos kariuomenę iš Lietuvos ir grąžinti Lietuvai savarankišką gyvenimą, kuri turėjo kazimierinę praeities Lietuva ir kurio trokšta dabartinė Lietuva, žvelgianti į savo dvasinį globėją šv. Kazimierą.

Prašome laisvojo pasaulio vadus pažvelgti į mažos tautos dideles kančias, herojišką jos kovą ir teikti jai moralinę bei kitokią pagalbą. Laisvės sušvitimas Lietuvoje bus žingsnis ir į kitų pavergtų kraštų laisvėjimą bei pasaulio taiką.

Tą manifestą kongreso vardu pasirašė Organizacinio komiteto pirmininkas dr. J. Sungaila. Manifestas buvo perskaitytas rugsėjo 2 d.

Paskaitos ir vakaronė

Per dvi dienas lietuviai katalikai išklaušė dvi paskaitas: Gregoriniano universiteto Romoje profesoriaus kun. P. Rabikausko, SJ, apie šv. Kazimierą — jo šventumą ir lietuviškumą ir vieno žymiausių lietuvių filosofų — dr. Juozo Girniaus paskaitos apie krikščionybės ir ateizmo grumtynes lietuvių tautoje.

Jaunimas, kurio ypatingu dvasios globėju yra laikomas šv. Kazimieras, ta proga turėjo savo svarstymą tema: "Religinė išeivijos jaunimo orientacija, kas ją stiprina ir kas silpnina jos tikėjimą". Čia jaunimo nebuvo daug, bet daugiau pagyvenusio amžiaus asmenų, besidominčių tais klausimais.

Jaunimo svarstybose diskusijoms vadovauja Gabija Juozapavičiūtė-Petrauskienė, kairėje, toliau teologijos studentas Edmundas Putrimas, Rasa Lukoševičiūtė-Kuriėnė ir dr. Saulius Jankauskas.

Vlado Bacevičiaus nuotr.

Po pranešėjų pasisakymų, vykusiose diskusijose dalyvavo nemažai asmenų. Jų mintis pabaigoje suglaudė ir santrauką padarė tų svarstybų vadovė Gabija Juozapavičiūtė-Petrauskienė.

Opera ir vakaronė

Užbaigiant kongreso pirmąją dieną, jaunimui renginys vakare įvyko "Royal York" viešbučio salėje, kai tuo tarpu senimas dalyvavo kazimierinės operos "Dux Magnus" premjeroje. Antrasis operos spektaklis įvyko sekmadienį popiet, po pamaldų katedroje.

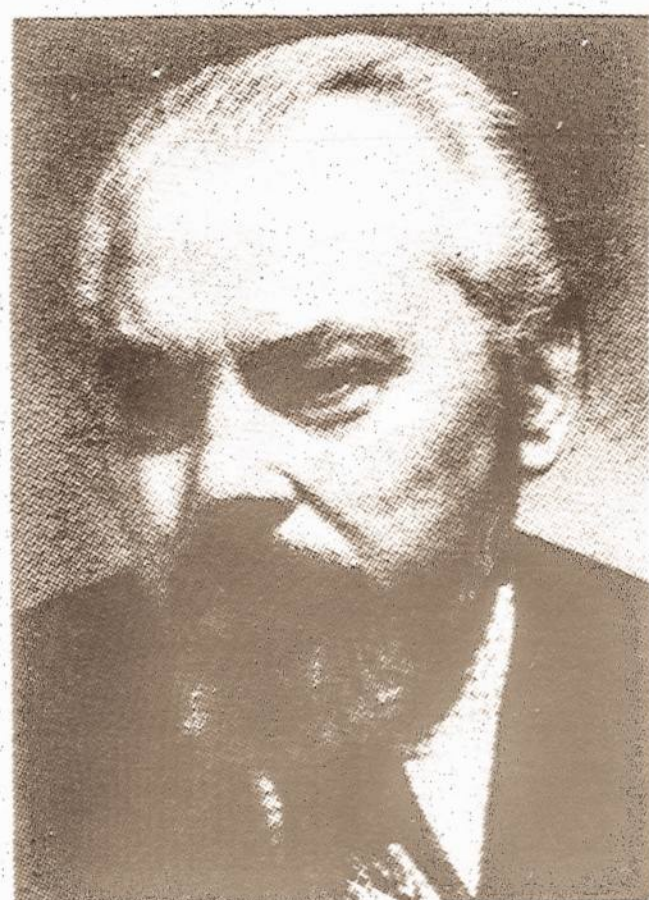
Apie operos pasisekimą ir jos meninę vertę publika ir muzikai bei jos kritikai turi įvairių nuomonių — vieni ją geria, kiti peikia, bet visi pripažįsta, kad tai buvo įdomus bandymas sukurti tautinę operą religinė tema. Libreto autorium yra poetas Kazys Bradūnas, muziką sukūrė ir dirigavo kompozitorius Darius Lapinskas. Žmonių abiem atvejais buvo pilna salė — apie 1,200 kiekvienąkart.

Eitynės ir pamaldos

Tačiau ne opera ir jos premjera kongresui suteikė viešo garso. Tai buvo spalvingos eitynės iš miesto rotušės į katedrą, kurioje pamaldų metu dalyvavo ir į lietuvius prabilo Toronto arkivyskupas kardinolas Gerald Emmet Carter. Jis priėmė iš lietuvių ir peticiją su daugybe parašų dėl Lietuvoje persekiojamų kunigų A. Svarinsko ir S. Tamkevičiaus. Peticiją kardinolas žadėjo perduoti Kanadoje besilankančiam popiežiui Jonui Pauliui II.

Kanados rašė spauda ir TV filmavo ir rodė lietuvių eitynes į katedrą ir vaizdavo momentus iš pamaldų, kuriose dalyvavo per du tūkstančius lietuvių.

Kongreso proga atspausdintas iliustruotas 60 psl. leidinys su sveikinimais ir informacija.

Libret. Kazys Bradūnas

Komp. Darius Lapinskas

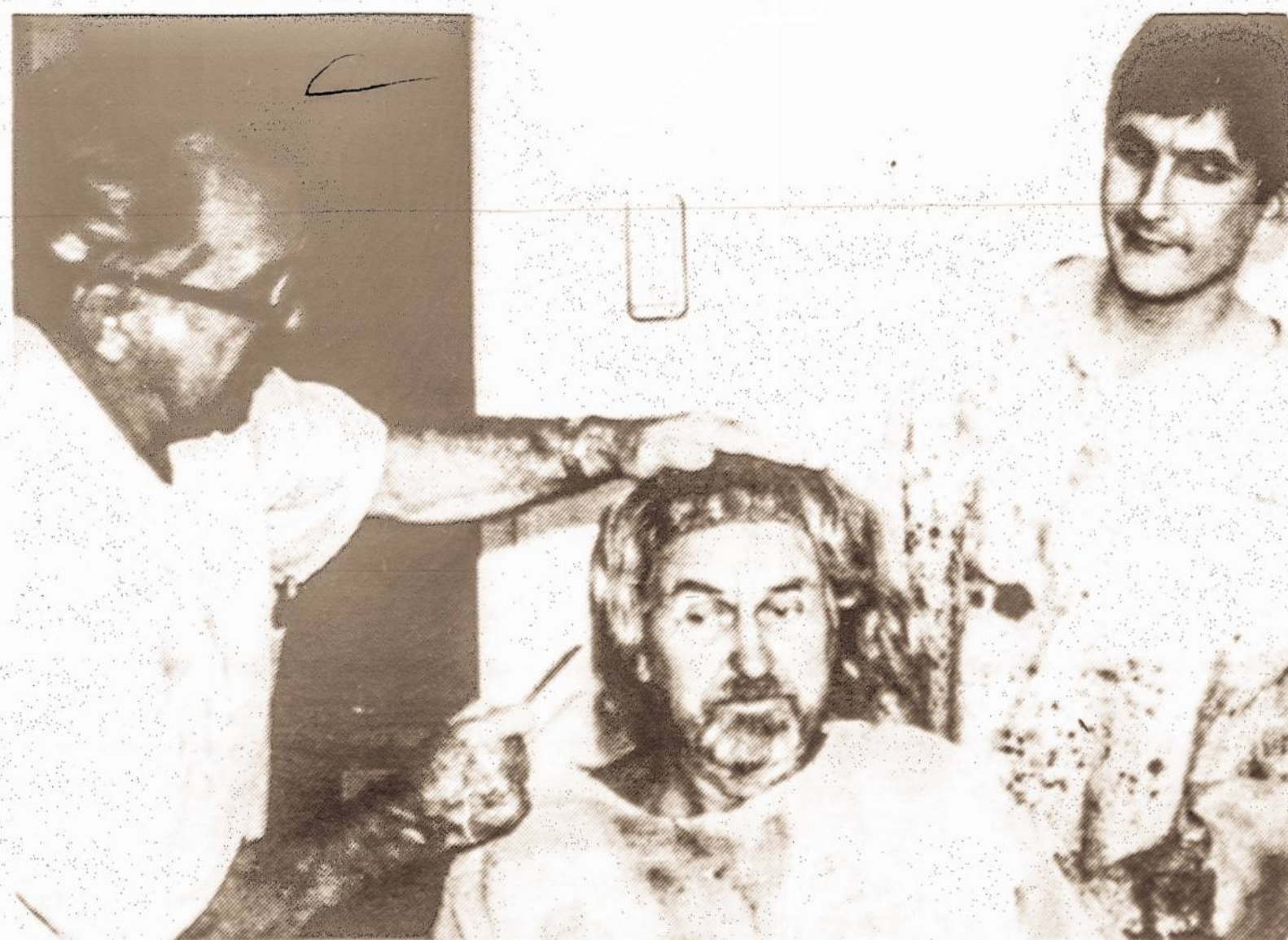
Rimas Strimaitis, tenoras, atlikęs pagrindinę — karaliačio Kazimiero partiją.

Pasibaigus spektakliui, į sceną publika iškviėtė operos autorius ir pagrindinius atlikėjus. Iš k. į d.: libretistas Kazys Bradūnas, komp. ir dirigentas Darius Lapinskas, šv. Kazimiero partiją dainavęs Rimas Strimaitis ir kt. Vlado Bacevičiaus nuotraukos

Dalis Clevelando lietuvių, dalyvavusių Lietuvių religiniame kongrese Toronte.

Vienybės skaitytojas Stasys Ilgūnas, rūpinėsis grimu ir perukais, grimuoja Algį Simanavičių, bosą, kuris "Magnus Dux" operoje atliko karaliaus partiją. Dešinėje — tenoras Daniel Moore, dainavęs elgetos, plovėjo ir kareivio Jokūbo partijas.

PASTABOS IŠ VOKIETIJOS

Gimnazija

Su ši rudenį prasidedančiais mokslo metais Vasario 16-ojoje gimnazijoje įvyks kai kurių pakeitimai, kuriuos iššaukė buvęs gaisras. Kadangi senos pilies atstatymas ir naujo berniukų bendrabučio statyba užsitęs, bus laikinai pastatyti gimnazijos tinklinio aikštelėje barakai klasėms. Dabartinis klasių pastatas pertvarkomas į berniukų bendrabutį.

Į gimnaziją naujiems mokslo metams įsiregistravo daugiau mokinių. Jų bus apie 80, apie 20 daugiau negu praeitais metais. Gimnazijos direktoriaus darbo sutartis taip pat pratęsiama sekančioms dviem metams. Andrius Šmitas negavo, kaip buvo numatęs, katalikų tikybos mokytojo darbo (tai jo specialybė) vokiškoje mokykloje, nes Vak. Vokietijoje prie didelio bedarbių būrio prisideda ir didelis mokytojų, neturinčių darbo pagal specialybę, skaičius.

Tėviškės Draugijoje

Iš Rytų Berlyno esančios "Rodinos" draugijos atstovybės grįžo į Sovietų Sąjungą Romualdas Marcinus, kuris buvo tos atstovybės viršininkas, ir kartu tvarkė vilniškės Tėviškės draugijos reikalus. Kas dabar tai draugijai vadovaus nežinia, bet lietuviškiems reikalams vykdyti atvyks Robertas Skačkauskas. Prieš 10 metų jis berods, jau 6 metus ši darbą dirbo. Keletą metų Generolo Petronio Vilniuje pavaduotojas ir paskutiniu metu buvo perėjęs į Ministrų Tarybą, norėdamas savo šeimai gauti butą.

Stazuotojai

Kada spaudoje skaitai ir pasiklausai žmonių kalbų, kartais susidaro įspūdis, kad valstybiniai santykiai tarp Vokietijos ir Sovietų Sąjungos vis blogėja. Šiuo argumentu vis mėgsta naudotis Lietuvos biurokratai. Ypač tada, kai jie dėl savo neapdairumo ar baimės padaryti klaidų, prašymus atmeta su neigiamu atsakymu. Tą patiria ir Lietuvą nuvykę lietuviai ir mėginę gauti jų viešnagės prailginimą ar prašę leidimo nuvykti į tėviškę apžiūrėti artimųjų kapų.

Bet tarpvalstybiniai santykiai tarp mokslininkų tebevyksta ir toliau. Jauni sovietų mokslininkai, jų tarpe lietuviai, atvyksta į Vokietiją dažniausia 10 mėnesių laikotarpiui. Tokių eilėse yra labai daug "rimtųjų" mokslų atstovų. Tikriausiai rusai juos siunčia todėl, kad greičiau "pasivyti" Vakarus. Bet yra ir istorikų, filosofų ir kitokių jaunų mokslininkų. Frankfurto Goethe universitetas nuo rudens susilauks vėl filosofo, kuris stažuos pas gana žinomą vokiečių profesorių Habermas. Praeitais metais čia stažavosi istorikas Juozas Paleckis, kuris grįžęs į Vilnių toliau universitete dėsto Komunistų Partijos istoriją.

Kaip jau anksčiau Vieniubėje minėjau ir antras profesoriaus Grigonio atvykimas į Frankfurto universitetą neįvyko. Jo kvietimas buvo Maskvos atmetas. Kodėl visi tie

trukdymai? Tam patirti į Vilnių nuvyko Frankfurto universiteto vicerektorius profesorius Winter. Čia jau pradeda spėlioti, kad Grigonio neišleidžia, dėl to kadangi jis esąs stipriausias Vilniaus Kapsuko universiteto rusinimui priešininkas. Jo dėka ir inciatyva vėl vyksta lietuvių kalbos kursai užsienio lietuvių jaunimui Vilniuje.

Punksas

Nuo šių metų balandžio 1 dienos palengvėjo išvykimas iš Lenkijos į Vakarus. Todėl paskutiniu laiku Vokietijoje susilaukiame svečių iš lietuviškojo Punksko ir aplinkinių kaimų.

"Solidarumo" laikotarpi lietuviai pergyveno normaliai. Visi lietuviškieji planai liko stalčiuje, nes jų nebuvo galima praveisti. Su "Solidarumu" pabudo ir lenkiškosios nacionalinės nuotaikos, kurios neapkenčia lietuvių, nes lietuviai, kaip visada, lenkų buvo laikomi lenkais.

Šiais metais lietuviai Punske nusipirko aikštelę, kurioje bus pastatyti lietuvių kultūros namai su 500 vietų sale, viešbučiu ir kitomis patalpomis. Ten norima perkelti "Aušros" laikraštį ir įrengti spaustuve. Lenkai šiam lietuvių planui dar priešinasi, o Punksko lietuviai gal namus pavadins "Petro Griškevičiaus" vardu, kaip jie savo mokyklai davė "Antano Sniečkaus" vardą. O lenkams priešintis prieš "didelį brolių" nėra naudinga. Brolis vis daro ką nori!

Kadangi su nauja valdžia pakilo ir maisto produktų kainos, todėl apsimoka ir ūkininkams dirbti. Lietuviai tai jau pastebėjo. Prisiperka daugiau technikos, augina daug gyvulių. Tas valstybės palankumas ūkininkams yra suprantamas, žiūrėti į pavojų, kuris valstybei ateitų, jeigu Katalikų Bažnyčia pradėtų dalinti savo Vakaruose gautus kreditus. Ir kultūrinis pasikeitimas pradeda vystytis su Lietuva, ypač su Lazdijų rajonu. Dabar turėjo ten nuvykti ir Punksko tautinių šokių grupė "Sūduva". Bet kvietimas buvo atšauktas, nes ansamblis savo programos gale, pagal seną tradiciją "Lietuva užtraukia "Lietuva Tėvynė Mūsų".

Vilius Kavaliauskas

Jeigu Vilniaus "Tiesoje" dar lieka vietos po ilgų žymiųjų valstybės vyrų informacinių pranešimų, ten pasirodo Viliaus Kavaliausko laiškas iš New Yorko. Man jie patinka. Turiniu jie nelabai skiriasi nuo straipsnių, kuriuos skaitau apie Ameriką žymesniuose Vakarų Vokietijos dienraščiuose, kaip "Süddeutsche Zeitung" ar "Frankfurter Rundschau". Taip pat gera jų lietuvių kalba, kurios, atvirai sakant, pavydžiui. Bet ką padarysi, aš grynai lietuviškoje aplinkoje gyvenau dvylika metų. O po to per tas penkias turistui leistas Lietuvoje dienas daug ko ir neišmoksi, ypač naujų žodžių.

Bet kai kalbuosi su "sovietiniais" lietuviais apie Viliaus Kavaliausko straipsnius, dauguma sakosi esą juos skaitė, bet ir rimčiausio išsila-

vinimo žmonės jų turiniu netiki, juos laiko propaganda. Pasirodo, jie nesupranta spaudos uždavinio, taip kaip čia mes Vakaruose esame pripratę: kritiškai žiūrėti į valdančiųjų veiksmus ir darbus: į savus ir į svetimų valstybių. Kadangi Vilius Kavaliauskas kritiškai ir teisingai paliečia Amerikos reikalus, neliesdamas savų-sovietinių, (kas ne jo tema), tą turėtų atlikti kiti jo kolegos "Tiesoje", kritikuodami savo valdžią.

Žydai

Vokietijos sostinėje Bonnoje dažnai išteikiami ordinais. Tai nėra didelė žinia, bet kuomet Plungėje gimusi Juzė Olšvangienė, 43 metus po įvykio buvo pagerbta, stebėjosi ir Bonnos burmistras Daniels, ku-

ris ši ordiną jai prisegė Vokietijos prezidento vardu!

Juzė 1938 m. išteikė už žydų kilmės rašytojo (rusams išgyjavus į Lietuvą, jis tapo rusų armijos pulkininku) Leonido Olšvengo, kuris išvėjęs rusus su jais pasitraukė. Juzė liko viena Plungėje. Vieną dieną į jos duris pasibeldė žydaitė Esther Rutkevičiūtė. Ji ją pirmiausia slėpė pas savo motiną, paskui, vieno kunigo dėka, Esther gavo mirusios nežydės pasą. Esther karo metu dirbo pas ūkininkus, o po karo atsidūrė Izraelyje. Pripuolamai Juzė susitiko ją 1970 m. Izraelyje. 1974 metais Juzei Olšvangienei išteiktas "Žydų tautos pagarbos medalis" ir jos vardu Jeruzalės "teisingųjų alėjų" auga medis. Dabar ją pagerbė vokiečiai.

Romas Šileris

LITHUANIAN FOLK ART TOUR WITH 10 DAYS IN LITHUANIA AND TWO NIGHTS IN HELSINKI

#103: October 3 — 17, 1984 \$1,549.00

This specialized tour is focused upon acquainting you with the folk art of Lithuania. The tour will include:

KAUNAS — visiting the various centers where you will see the design and manufacture of folk costumes, the colorful sashes and woven basket products.

VILNIUS — meeting with the leading folk art designers and artists as well as a tour of Verkiu Museum on the outskirts of Vilnius and a kankliu concert

DRUSKININKAI — visiting an amber design and production center.

RUMSISKES — an excursion to the outdoor museum near Kaunas.

OTHER 10 DAYS IN LITHUANIA TOURS

#918: September 18—October 4 \$1,829.00
10 days Vilnius, 3 Warsaw, 1 Frankfurt

#117: November 7-21 \$1,349.00
10 days Vilnius, 2 Helsinki

#128: NEW YEAR'S EVE IN LITHUANIA
December 28 — January 11 \$1,449.00
10 days Vilnius, 2 Helsinki

OTHER TOURS

#917: September 17-26 \$1,259.00
6 days Vilnius, 2 Helsinki

#101: October 1-12 \$1,289.00
6 days Vilnius, 2 Moscow, 2 Leningrad, 1 Helsinki

For brochures and detailed information, please contact:

BALTIC TOURS
293 Auburn Street
Newton, MA 02166
(617) 965-8080 or
(617) 969-1190

BALTIC TOURS services include:

- documentation for inviting relatives to U.S.A.
- purchasing automobiles, coop apartments and other gifts for relatives in Lithuania
- assisting in wills for Lithuanian relatives

Gausi ir graži lietuvių šventė

Lietuvos vyčių antracito tarybos žymusis šių metų lietuvis kun. Algimantas Bartkus, dešinėje, su arkivyskupu Paulium Marcinkum šv. Petro bazilikoje Romoje šiemet kovo 4 d. S. Narkeliūnaitės nuotr.

FRACKVILLE, PA.

Nors jau praėjo keletas savaitių, bet dar negalime pamiršti čia rugpjūčio 11 d. įvykusios lietuvių šventės, kurią surengė Lietuvos Vyčių Antracito Taryba. Šventės banketas ir jo meninė dalis įvyko Apreiškimo par. salėje. Tai buvo iš eilės penktoji Lietuvių Diena.

Gražiai lietuviškomis spalvomis išpuoštoje didelėje salėje, dalyvaujant bent penketui šimtų žmonių, svečius pasveikino banketo vedėja Eva M. Yurkewicz, pakviesdama programai vadovauti dr. William Gudeliūnas. Po Amerikos ir Lietuvos himnų, kuriuos sugiedojo Anna Del Borrello ir Gabrielius Mironas, invokaciją pasakė Schuykill apskrities Kunigų Vienybės pirm. kun. Gerald Gobitas. Po to pasirodė jaunųjų vyčių vienetas, vadovaujamas sesers Angela.

Antracito Tarybos prezidentė Anna Supernavage pranešė, kad žymiuoju metų lietuvių išrinktas kun. Algimantas Bartkus, lietuvių kolegijos Romoje prorektorius, o žymiaja metų lietuve išrinkta kultūros veikėja ir menininkė Annie Morgalis.

Kun. Bartkui tarus padėkos žodį, jam žymenį įteikė Joseph Yezulinas, o Annie Morgalis žymenį įteikė Bernice Mikatavage.

Antrojoje banketo dalyje buvo koncertas. Visus sužavėjo lietuviškos dainos, padainuotos svečių philadelphiečių Annos Del Borrello ir Gabrieliaus Mirono.

Giliu įsijautimu ir gražiai skambančiu balsu Gabrielis Mironas padainavo Tėviškėle — B. Budriūno, Vai aš pakirsčiau — Miko Petrausko ir Anoj pusėj Dunojėlio, Stasio Šimkaus.

Anna Del Borrello padainavo: O mergytė — Vl. Jakubėno, Kur bakūžė samanota — St. Šimkaus ir itališkai La Spagnola — V. Chiara. Publika stebino jos puikus lietuviškas tarimas, graži interpretacija, ypatingai giliu tragišku įsijautimu perteikė Kur bakūžė samanota, laisvai skambančiu balsu visuose registruose. Toliau sekė duetai: Tyli naktis — J. Stankūno, Dainuok man dainą — Ant. Vanagaičio, Oi berneli vientūri — J. Tallat-Kelpšos.

Dar priedui padainavo: Desert Song — Victor Herbert ir Do You Love Me? iš Fiddler on the Roof — muz. Jeny Brock. Duetai praskambėjo įdomia interpretacija ir gražia vaidyba.

Dainininkams jautriai akompanavo Daina Jaunakais.

Parengimas užbaigtas giesme "God Bless America", vadovaujant Annai Del Borrello ir Gabrieliui Mironui, akompanuojant Ritai Shevokas, kuri taip pat akompanavo ir himnams banketo pradžioje.

Publika, atrodo, buvo švente labai patenkinta ir dėkinga jos rengėjams ir programos atlikėjams bei menininkams.

Korespondentas

KANADOS LIETUVIŲ DIENA HAMILTONE

Kanados Lietuvių Bendruomenės Krašto Tarybos suvažiavimas 1983 m. gruodžio 3-4 d. d. Toronto, Ont. paskyrė Hamiltono lietuviams ruošti 29-ąją Kanados Lietuvių Dieną. Pavasariį Valdyba sudarė organizacinį komitetą ir pradėjo paruošiamuosius darbus. Paruošiamieji darbai jau baigiami ir lietuvių pasiruošę spalio 5-6-7 ir Padėkos šventės savaitgalį tai didžiajai Kanados lietuvių šventei.

Plataus masto renginius ruošti sudarytas komitetas. Pirm. K. Deksnys vicepirm. B. Mačys sekr. A. Garkūnas, išd. J. Bajoraitis.

Sekcijų darbams vadovauja: sporto renginių — K. Meškauskas ir R. Siūlys, dramos vakarui — rež. E. Dauguvietytė-Kudabienė, jaunimo vakarui — A. Krivinskaitė meno parodų — E. Bajoraitienė ir R. Pakalniškienė, susipažinimo vakaro — P. Kanopa, sekmadienio koncerto — D. Deksnytė, — Powell ir dr. V. Kvedaras, katalikų pamaldų — Kun. J. Liauba ir evangelikų — O. Stasiulis.

Leidinių redaguoja St. Dalius, o informacijos ir spaudos reikalais rūpinasi K. Milleris.

Lietuvių Dienoms paruoštos geriausios miesto salės. Dramos vakaras įvyks miesto bibliotekos auditorijoje, susipažinimo vakaras — šokiai naujame Hamilton Convention centre, didysis sekmadienio koncertas — puošnioje Mohawk Kolegijos salėje, o jaunimo vakaras įvyks Jaunimo Centre.

Sekmadienio pamaldoms katalikai naudosis didžiaja vyskupijos katedra ir evangelikai pamaldas laikys Faith Lutheran Church, 1907 King E.

Sekmadienio koncerte dalyvauja 16 Kanados lietuvių meninių vienetų iš Hamiltono, Toronto, Montrelio, Londono ir Ottawos.

Dramos vakare jungtinis Toronto "Aitvaro" ir Hamiltono "Aukuro"

aktorių vienetas ruošia Ant. Rūko komedią — Vieno kiemo gyventojai.

Į meno parodas, kurių bus trys, isijungia torontiškė A. Vaitonienė su audiniais ir hamiltoniečiai Vanda Bakšienė — vitražai, Vyt. Beniušis — fotografija.

VLIKO telegramos prez. Reaganui

VLIKO pirmininkas dr. Kazys Bobelis rugpjūčio 18 d. Lietuvos ir Rytų Europos klausimais pasiuntė telegramas prezidentui Ronald Reaganui ir kongresmeniui Jack F. Kemp (R-NY). Telegramoje prezidentui Reaganui rašo:

"Mes pritariame Jūsų penktadienį, 1984 m. rugpjūčio 17 d. pareiškimui, kad Jungtinės Valstijos nepripažįsta Sovietų Sąjungos įvykdyto Europos padalinimo. Neginčijamas faktas, kad Jaltos sutartyje reikalaujama laisvų demokratiškų rinkimų visose sąjungininkų iš nacių išvaduose šalyse. Sovietų Sąjunga sulaužė ne tik Jaltos, bet ir kitas sutartis, . . . jėga pavergdama ir tebelaikydama pavergusi Rytų Europos kraštus, o ypač Pabaltijo valstybes. Visų Amerikos ir kitų po pasaulį išsisklaidžiusių lietuvių vardu mes Jus sveikiname už Jūsų teisingą nusistatymą ir pažadame Jums pilną paramą".

Telegramoje kongresmeniui Kemp pakartojamas Jaltos klausimu Reagano pareiškimas. Kongresmenas prašomas šį klausimą išskirti, diskutuojant JAV užsienio politiką republikonų konvencijoje, ir pasirūpinti, kad šis prezidento pareiškimas būtų įtrauktas į republikonų platformą.

Kongresmenai H. J. Hyde (R-IL) ir C. W. Bill Young (R-Fla), taipgi Valstybės Departamento pareigūnas Ed Derwinski pažadėjo dr. K. Bobeliui šį reikalą stipriai paremti.

28 milijonų kapitalą pasiekusi

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

Moka aukščiausius procentus už Jūsų santaupas:

9.42% metinį prieauglį už **9%** reguliarių santaupų indėlius. Nuo **10.92%** iki **12.28%** metinį prieauglį už įvairių terminų sertifikatus.

12.55% metinį prieauglį už **12%** IRA sertifikatų indėlius.

Kiekviena taupymo sąskaita iki \$100,000 apdrausta federalinės NCUA agentūros

Paskambinkit arba apsilankykit į KASĄ dienos metu ar vakarais šiuo adresu:

86-01 114th Street, Richmond Hill, N. Y. 11418
Telefonas: [212] 441-6799

Istaiga atdara šešias dienas savaitėje.

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir visais reikalais kreipkitės į

John Orman Agency

REAL ESTATE & INSURANCE

PILDOMI MIESTO, VALSTYBĖS IR FEDERALINĖS VALDŽIOS MOKESČIŲ PAREIŠKIMAI.

Geriausias patarnavimas

110-04 JAMAICA AVE., RICHMOND HILL, N. Y. 11418
Telefonas: Virginia 6-1800

SPORTAS

Edvardas Šulaitis

DRAUGYSTĖS ŽAIDYNĖS

Tarybų Sąjungoje ir kitose R. Europos valstybėse vyko taip vadinamos Draugystės-84 žaidynės, kurių dalyvių pagrindą sudarė tų valstybių sportininkai, nedalyvavusieji Los Angeles olimpiadoje. Prie jų dar prisijungė ir eilė kitų valstybių.

T. Sąjungos vyrų krepšinio rinktinė, kurios eilėse žaidė net 4 lietuviai, rašant šias eilutes, jau buvo pasiekę baigminį ratą. Amerikos spaudoje dažnai buvo linksnuojama pasaulinio garso sportininko — Arvydo-Romo Sabonio pavardė, kadangi jis savo komandai laimėdavo daugiausia taškų.

Pažymėtinas ir Europos čempionės Dalios Kutkaitės geras pasirodymas šių varžybų meninės gimnastikos turnyre, kuris įvyko Bulgarijoje. Čia jaunoji lietuvaitė, buvusi rimta kandidatė į olimpinį medalį, daugiakovėje pasidalino II-III vietas (pirmąja buvo pasaulio čempionė bulgarė D. Georgijeva). Pratime su ja dalinosi III-IV vietas, su kaspinu užėmė II vietą su kuo kelėmis — III vietą.

Dviračių 4 km. individualiose persekiojimo varžybose pirmą vietą laimėjo klaipėdietis Gintautas Umaras, finale įveikęs R. Vokietijos atstovą B. Didert.

LIETUVIŲ STUDENTŲ LAIMĖJIMAI

Lietuvos studentų rinktinė laimėjo visą eilę pirmųjų vietų Tarybų Sąjungos studentų žaidynėse. Ypačingai pažymėtini mūsų laimėjimai futbole, o taip pat ir vyrų bei moterų krepšinyje. Futbolo finaliniai žaidimai buvo Makejevkoje (Ukraina) ir čia lietuviai laimėjo visas rungtynes, užtikrintai užimdami I vietą. Toliau sekė — Rusijos Federatyvinė Respublika, Kazachija, Leningradas, Ukraina, Moldavija.

Moterų krepšinio turnyras vyko Kaune. Čia lietuvaičių komanda surinko po lygiai taškų su Kazachija, tačiau joms pirmą vietą lėmė tar-

pusavio susitikime pasiekta pergalė.

Vyrų žaidimai vyko Minske, ir čia lietuviai su 5 pergalėmis atsistoję I vietoje. Keturis laimėjimus surinko Uzbekijos atstovai, kurie gavo sidabro medalius. Lietuvos komandoje nebuvo 4 geriausiųjų krepšininkų, tuo metu žaidusių Tarybų Sąjungos vyrų krepšinio rinktinėje.

GERULAITIS TORONTE ANTRAS

Po eilės visokių nesėkmių Vitui Gerulaičiui pavyko neblogai pasirodyti dideliame tarptautiniame turnyre Toronte. Čia jis pateko į baigmę, tačiau joje užsirekomendavo nekaip, ir dviejų setų kovoje (vieną pralaimėjo sausai) nusileido prieš John McEnroe. Gerulaitis, nors ir pralaimėdamas, uždirbo 24 tūkstančius dolerių, o jo finalo oponentas — dvigubai daugiau.

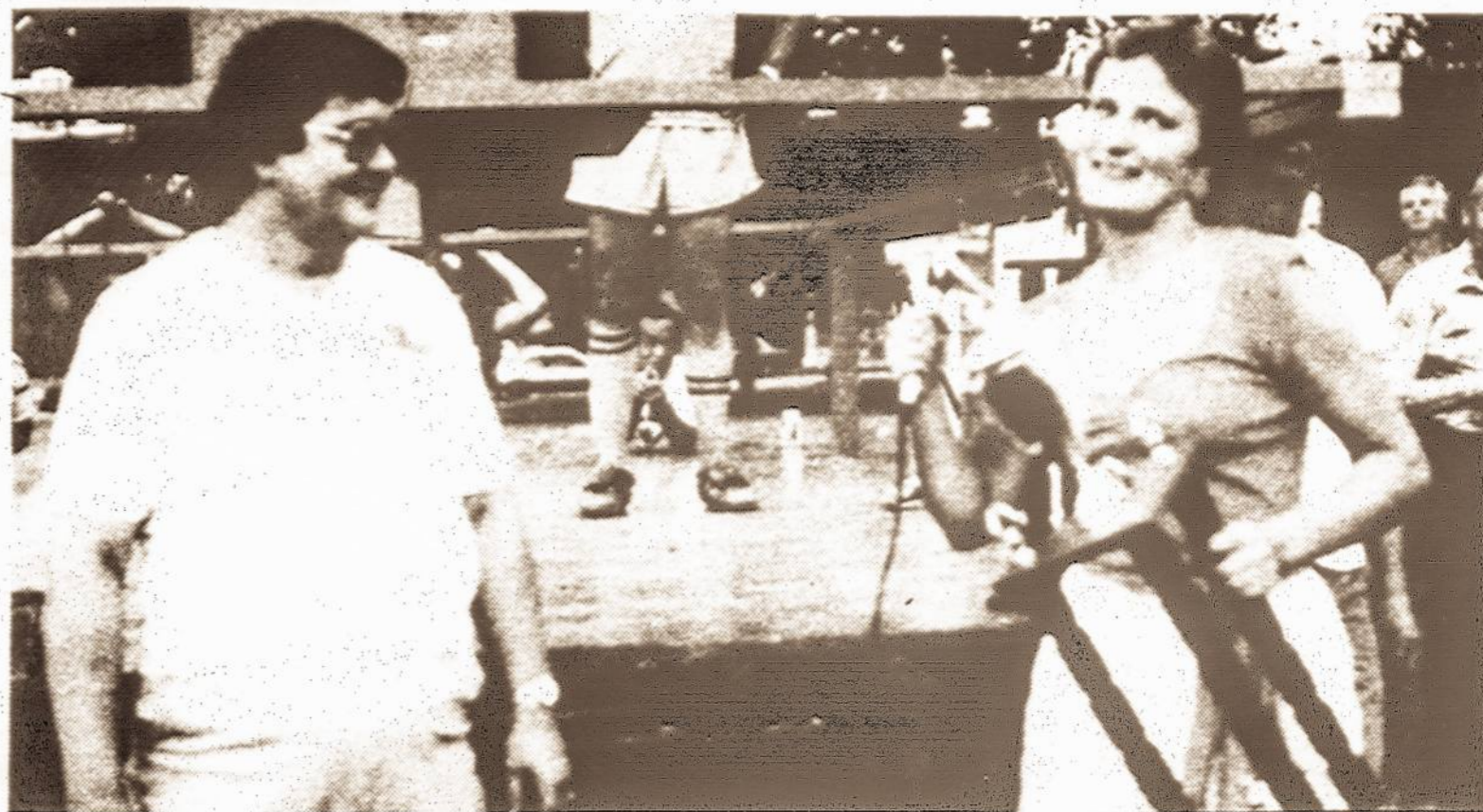
Toronto dienraščiuose buvo aprašymų apie Gerulaitį ir jo nuotraukų. Tačiau, deja, nevisi aprašymai buvo teigiami. *The Toronto Sun* rugpjūčio 15 d. laidoje įdėjo reportažą, pavadintą "Tape Vitas Mouth Shut". Čia jis iškelia Gerulaičio "nedžentelmenišką" laikyseną aikštelėje ir siūlė "užklijuoti jam lūpas", pašalinti iš varžybų ir jį gražinti į New Yorką...

Rugpjūčio 26 d. Gerulaitis laimėjo Rye Brook, N. Y., mažesnės apimties turnyrą, pavadintą Westchester World Invitational. Baigmėje jis ten įveikė Chip Hooper 7-6, 6-3.

FUTBOLO TURNYRAS

Chicagos Lituanica liepos 21 d. Marquette Parko aikštėje buvo surengusi tradicinį turnyrą-gegužinę, jau devintą iš eilės. Čia dalyvavo 17 futbolo komandų, daugumoje vyrų ir veteranų, o prie jų prisijungė ir dvi moterų.

Vyrų komandos buvo padalintos į dvi grupes. Jų laimėtojais išėjo Lituanica ir Vikings. Jos abi ir susitiko baigmėje. Normalus laikas

Chicagos Lituanicos moterų komandos kapitonė Rūta Putnaitė su laimėta taure šio klubo surengtam turnyre liepos 21 d. Marquette Parko aikštėje. Kairėje — taurę įteikęs Brighton Parko Namų savininkų draugijos pirm. Viktoras Ūtara. Ed. Šulaičio nuotr.

baigėsi be įvarčių. Sekė pratėsimas, tačiau ir jis nedavė rezultatų. Tuomet buvo mušami 5 baudiniai, po kurių rezultatai irgi buvo lygūs. Tad nuspręsta mušti, iki viena komandų gaus persvarą. Čia pirmieji mušė lietuviai ir jų šūvį priešininkų vartininkas sulaukė, o musiškis vartininkas — J. Putna nesugebėjo savo "tvirtovės" apginti. Bendrai imant, J. Putna šį kartą pasirodė gana silpnokai.

Veteranų grupėje laimėjo Falcons komanda, o moterų Lituanica įveikė Hyde Parko žaidėjas.

Po varžybų laimėtojai (dviejų pirmųjų vietų) gavo taures. Jas paskyrė aldermanas Al Majerczyk, Al. Bartkus, V. Miceika ir Brighton Parko Namų savininkų draugija.

Pasibaigus pavasario pirmenybių žaidimams, Lituanicos jaunieji ir jaunučiai (pirmųjų vadovas Jonas Žukauskas, o antrųjų — Jonas Putna) savo grupėse laimėjo meisterio vardą. Lituanicos vyrų komanda, kuri šiuo metu Metropolitan Soccer lygos aukštojoje divizione yra 5-je vietoje, rudens sezona pradėjo rugsėjo 9 d.

LAISVĖS OLIMPIADOS LAIMĖTOJAI

Toronto, Ont., Kanadoje liepos 2-7 d. d. vykusioje Laisvės olimpiadoje dalyvavo lietuviai, latviai, estai ir ukrainai.

Lengvosios Atletikos sporte — bėgime dalyvavo 28 vyrai, iš jų 4 lietuviai: Sidabro medalius laimėjo 100 m. bėgime — K. Belaišis, 400 m. — A. Klemas; 800 m. — Aukso medalį — Al. Klemas, Sidabro — S. Kinderis; 1500 m. — Bronzos medalį — S. Kinderis. 4 - 100 — Aukso m. — lietuviai; 4 - 100 — Aukso — lietuviai.

Šokime į aukštį — Sidabro m. — V. Belaišis;

Šokime į ilgį — Bronzos m. — K. Belaišis;

Trigubame šokime — Bronzos m. — K. Belaišis;

Disko metime — Bronzos m. — A. Barkauskas; Ieties metime — Aukso m. — P. Laukaitis;

"Shot put" — Aukso m. — A. Barkauskas, IV-tą vietą — S. Kijauskas;

Moterys bėgime — 4-rios lietuvišės. 100 m. — Sidabro m. — A. Motiejūnas, IV-tą vietą — R. Maželis; 200 m. — Sidabro m. — Motiejūnas; 400 m. — Aukso m. — A. Motiejūnas, Bronzos — L. Gražulis, 800 m. — Sidabro m. — A. Motiejūnas, Bronzos — L.

Gražulis, IV vietą — R. Alderice; 1500 m. — Bronzos m. L. Gražulis, IV vietą — Alderice, 300 m. — Sidabro m. — Gražulis, — Bronzos — R. Alderice.

Lietuvių grupė buvo diskvalifikuota grupiniame bėgime 4 - 100 m.

Šokime į aukštį — Sidabro m. J. Totoraitis;

Šokime į tolį — IV-tą vietą A. Motiejūnas;

Disko metime — Aukso m. K. Simpson;

Ieties metime — Aukso m. K. Simpson; IV-tą

Shot put — Aukso m. — K. Simpson, Sidabro — R. Maželis;

Tenisas: Vyrų grupė laimėjo Aukso medalį, moterų — Bronzos m.

Tinklinis: Bronzos medalį — vyrų grupė, Sidabro m. — moterų;

Ledo Ritulys — Sidabro m. — lietuviai;

Futbolas — Sidabro m. — lietuviai;

Krepšinis — Sidabro m. — lietuviai;

Plaukimas; 100 m. laisvojo stiliaus — dalyvavo Jonas Zymantas, nuplaukęs šį nuotolį per 55:71. Visi kiti plaukikai, tiek vyrai, tiek moterys, pasižymėję įvairiame stiliuje, buvo estai.

Chicagos Lituanicos moterų komandos narės gėvėnasi rungtynių pertraukos metu Marquette Parko aikštėje. Ed. Šulaičio nuotr.

SILVER BELL BAKING CO.

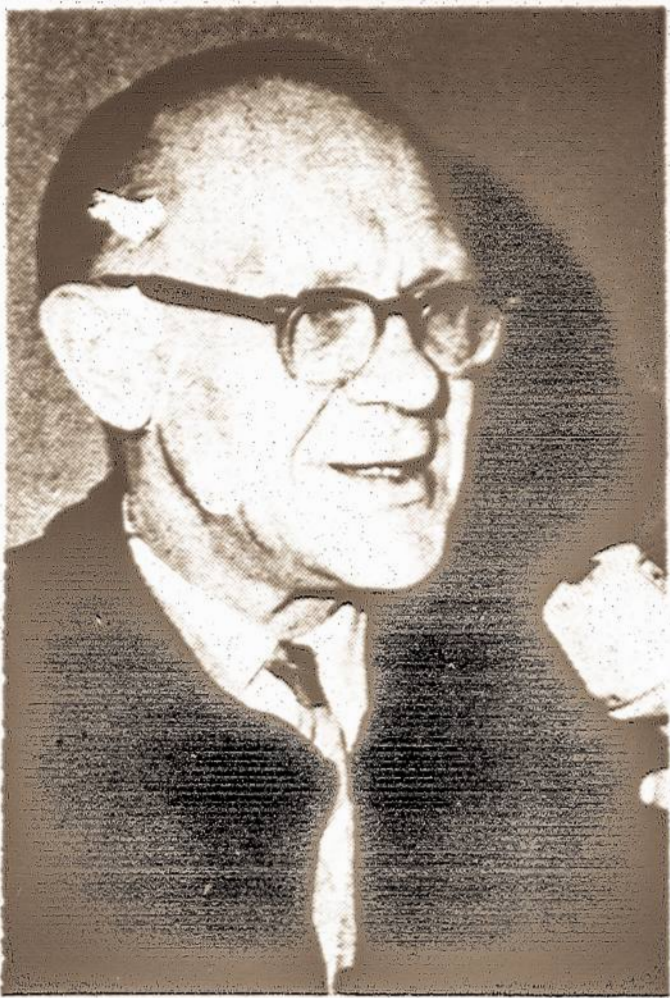
A. Radziūnas, savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona, pyragai vedybiniams ir kitokiems pokyliams.

Tel. 779-5156

43-04 JUNCTION BLVD., CORONA, QUEENS, N. Y. 1138

Mirė Józef Dubicki

Rugpjūčio 23 d. New Yorke staiga mirė žurnalistas Józef Dubicki, ilgametis lenkų laikraščių **Nowy Świat**, o po jo **Nowy Dziennik** bendradarbis, buvęs pastarojo vietos žinių redaktorium. Nors buvo išėjęs į pensiją prieš trejus metus, bet jis vistiek darbavosi lenkų visuomenėje, kuri jį gerai pažinojo ir buvo pamilusi.

Velionis buvo gimęs Vilniaus

krašte ir prieš karą dirbo mokytoju. Tarybinei armijai užėmus Vilniaus kraštą, jis buvo suimtas ir ištremtas į Sovietų Sąjungą, iš kurios sugrįžo su gen. Anderso daliniais. Toje armijoje jis darbavosi spaudoje ir kultūros srityje.

Pasibaigus II Pas. karui, velionis atvyko į JAV ir čia pradėjo savo ilgą ir vaisingą žurnalistinę veiklą. Dalyvavo ir eilėje visuomeninių organizacijų, ypatingai daug pasidarbavo lenkų mokyklų ir švietimo srityje.

Velionis neblogai mokėjo lietuvių kalbą, nevengdavo susitikimų su lietuviais ir buvo su jais draugiškas. Buvo pažįstamas ir su **Vienybės** leidėjais ir redakcijos štabu, domėjosi lietuvių gyvenimu ir jų kultūrine veikla Amerikoje ir Lietuvoje, ypač Vilniuje, kurį jis gerai pažinojo ir mylėjo.

Paliko žmoną Haliną, dukrą Ireną su vyru Tadeuszu, gyvenančius New Yorke, ir gimines Lenkijoje. Jo brolis žuvo kovose prie Monte Casino II Pas. karo metu. **Vienybė** reiškia gilią užuojautą velionio šeimai ir **Nowy Dziennik** redakcijai.

Mirė Daniel D. Kumskis

Seminole, Floridoje, rugsėjo 8 d., anksčiau gyvenęs Chicago, Ill. sulaukęs 70 m. amž. Gimė Chicagoj.

Liko žmona Olga (Stanytė), 2 dukterys Danelle McLaughlin (gyv. Kalifornijoje) ir Shirley, žentas Patrick Daly, 3 anūakai Danita, Danielle McLaughlin ir Sean Daly, sesuo Helen Vilkelis su vyru Peter ir šeima, brolienė Phyllis Kumskis su šeima ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Velionis buvo mirusių Alexander Kumskio brolis ir Phillip McLaughlin uošvis.

Velionis tarnavo Chicagos policijoje 28 metus iki pensijos.

Po pamaldų nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines Chicagoje.

Mirė Vera Bukšniėnė-Glemžaitė

Rugsėjo 3 d. mirė plačiai žinoma Vera Bukšniėnė-Glemžaitė, gyvenusi 470 Prospect Ave., Brooklyne. Buvo pašarvota Shalins laidotuvių koplyčioje Woodhaven, N. Y. Palaidota pirmadienį, rugsėjo 10 d. po pamaldų Apreiškimo parapijos bažnyčioje.

Liko sūnus Albertas Bukšnis, gyvenęs 35 Ostend Rd., Island Park, N. Y. 11558.

Jis pasirūpino motinos laidotuvėmis ir jas tinkamai sutvarkė. Pranešė lietuvių spaudai ir radijui. Liko velionės sesuo Vincė Glemžaitė Lietuvoje.

1960-aisiais metais mirė velionės vyras Frank Bukšnis.

20 metų nuo Jono Budrio mirties

Šiomet rugsėjo 1 d. suėjo 20 metų, kai mirė Gen. Lietuvos konsulas Jonas Budrys.

Budrio našlė Regina, gyvenanti New Yorke, ta proga buvo nuvykusi į Chicago ir su sūnumi (žinomu amerikiečių rašytoju) dalyvavo prisiminimo pamaldose ir aplankė velionio kapą Tautinėse kapinėse.

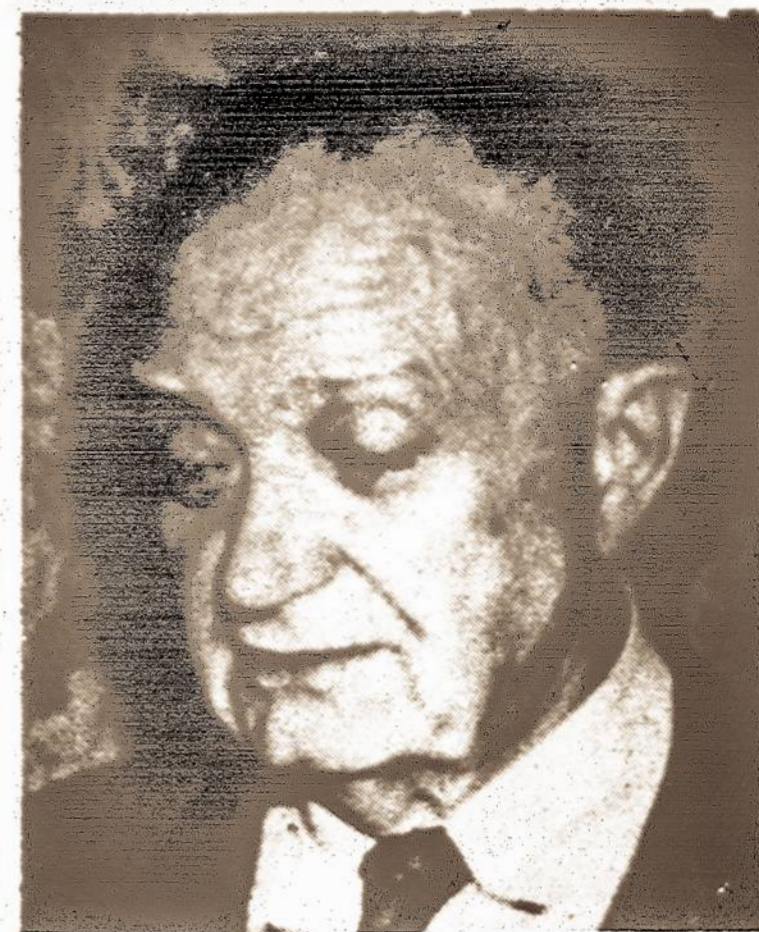
Newyorkiečiai puikiai pažinojo velionį, kuris konsulu išbuvo čia beveik 28 metus, tad dera visiems ir prisiminti tai, kad jau 20 metų, kai jo nebėra gyvųjų tarpe.

Velionis buvo prisimintas pamaldomis Apreiškimo par. bažnyčioje, jose dalyvaujant konsului Anicetui Simučiu. Pamaldų metu, Vyt. Raliui pritariant vargonais, solo giedojo Mečys Razgaitis, atlikdamas savo sukurtas giesmes, harmonizuotas muziko Juozo Stankūno.

Jonas Budrys buvo gimęs 1889 m. gegužės 10 Kaune. 1907 m. baigė gimnaziją Kaune, 1900-1905 m. dalyvavo Dainos draugijos chore, 1907-1915 m. tarnavo įvairiose valdžios įstaigose Lietuvoje ir Latvijoje.

Nuo 1915 m. buvo mobilizuotas ir, baigęs karo mokyklą, tarnavo rusų kariuomenėje. 1920-21 m. studijavo Vladivostoko rytų kalbų institute.

Lietuvon grįžo 1921 m. ir nuo liepos 21 buvo generalinio štabo kontražvalgybos viršininku. Buvo vienu iš Klaipėdos sukilimo organizatorių ir vyriausiu vadu. Klaipė-

doje ėjo svarbias pareigas; pradžioje buvo krašto aukštojo Lietuvos igaliojimo padėjėju, vėliau aukštuoju igaliojimo, o po to — Klaipėdos gubernatorium.

1928 m. buvo paskirtas konsulu Karaliaučiuje. Nuo 1936 m. lapkričio 11 d. jis buvo Lietuvos generaliniu konsulu New Yorke. 1940 m. gavo New Yorko garbės piliečio vardą.

Jautriai pergyveno Lietuvos nelaimės ir Lietuvos okupaciją 1940 metais, glaudžiai bendradarbiavo su Lietuvos diplomatiniais atstovais Europoje ir Amerikoje, taip pat su ALTu, BALFu, VLIKu, Lietuvos Laisvės Komitetu ir Lietuvių Bendruomene.

Jis parašė ir išleido savo atsiminimus — "Kontražvalgyba Lietuvoje".

Vytautas Beleckas ir sūnus Jonas, sav. WINTER GARDEN SVETAINĖS, 1883 Madison St., Ridgewood, N. Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

Doray Limousine Service

FOR SPECIAL OCCASIONS

(516) 482-9724
(516) 487-5076

RAY PAUKŠTYS

SAVININKAS

Kalbame lietuviškai
Full Size Cadillacs
Mini-Racing Cars

99 STEAMBOAT ROAD
GREAT NECK, NEW YORK 11024

ATIDARYTAS NAUJAS DANTŲ GYDYMO CENTRAS

DR. DONATAS ALEKSANDRAVIČIUS, VEDĖJAS

Metro Dental Service, P. C.

116-06 MYRTLE AVENUE
RICHMOND HILL, N. Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrenginiai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: [212] 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

WALSH & CASSESE

FUNERAL HOME, INC.

104-38 JAMAICA AVENUE

RICHMOND HILL, N. Y. 11418

212-849-2775

212-843-4620

OUR CHAPELS CAN ACCOMMODATE 200 PERSONS.

PARKING ON PREMISES.

J. MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MODERNI, VĖSINAMA KOPLYČIA

A. J. BALTON-BALTRŪNAS
LICENSED MANAGER AND NOTARY PUBLIC

660 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y. 11211
Tel. STagg 2-5043

Juozas Kavaliauskas

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Licensed Pennsylvania and New Jersey

1601 S. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas DEwey 4-5136

VIENYBĖ

ŠV. KAZIMIERO IŠKILMĖS NEW YORKE

Šv. Kazimiero mirties 500 metų sukaktis iškilmingai paminėta rugsėjo 8 ir 9 d. New Yorke.

Rugsėjo 8, šeštadienį, įvyko 6 v. v. Kultūros židinyje akademinė dalis. Kalbėjo vysk. Paulius Baltakis, OFM, Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis, centrinio komiteto pirmininkas Vytautas Volertas. Dainavo solistė Angelė Kiaušaitė, jai akomponavo Dalia Sakaitė, jaunimas padeklamavo kazimierinių eilėraščių, tautinius šokius pašoko Tryptinio ansamblio grupės, vadovaujamos Jadvygos Matulaitienės. Pabaigoje kalbėjo komiteto pirmininkas Aleksandras Vakselis.

* * *

Rugsėjo 9, sekmadienį, 2 v. popiet Šv. Patriko katedroje buvo iškilmingos pamaldos. Koncelebravo New Yorko arkivyskupas John O'Connor, vysk. P. Baltakis, OFM, pamokslą pasakė vysk. Patrick Ahern. Koncelebravo visos apylinkės ir 21 lietuvis kunigas.

Giedojimo lietuvių parapijų jungtinis choras, vadovaujamas muziko Viktoro Ralio. Žmonių buvo pilna katedra. Pamaldos buvo iškilmingos ir išpūdingos.

Dariaus ir Girėno skridimo minėjimas, kuris anksčiau buvo rengiamas liepos mėnesį, šiemet įvyksta rugsėjo 22 d., šeštadienį, prie didvyrių paminklų Lituanica aikštėje Brooklyne. Minėjimą rengia Dariaus-Girėno Paminklo komitetas ir Lietuvių Darbininkų Draugijos 7-oji kuopa. Pagrindiniu kalbėtoju bus Tėvas Klemensas Žalalis, OFM. Mečys Razgaitis giedos himnus. Rengėjai kviečia visus minėjime dalyvauti. Pradžią 3 val. popiet. Minėjimui vadovauja Bronė Spūdienė. Programą praves Vienybės redaktorius Jonas Valaitis.

KASOJE nuo rugpjūčio 14 vėl pakilo taupymo sertifikatų procentai. Prašoma atkreipti dėmesį į KASOS reklamą ir pasinaudoti pelningu investavimu dabar, nes tokie aukšti procentai nebus mokami visą laiką. Informacijų arba perdavimo savo santaučių į KASĄ skambinkite dienos metu ar vakarais 212 441-6799.

Kazimierinio koncerto solistė Angelė Kiaušaitė su pianiste Dalia Sakaitė ir savo tėvais, giminėmis, koncerto dalyviais: priekyje solistės dėdienė Alina Staknienė ir motina Natalija, II eil. iš k. į d.: sesuo Lilija, tėvas Jonas Kiaušas, dėdė Edvardas Staknys, pianistė Dalia Sakaitė, pati solistė, muzikas Viktoras Ralis, Apreiškimo par. klebonas kun. J. Pakalniškis.

S. Narkėliūnaitės nuotr.

New Jersey Gubernatorius Thomas H. Kean Vienybei pranešė, kad Prof. dr. Jokūbas Stukas ir latvis Janis Gaigulis, Baltų studijų puoselėjimo d-jos reikalų vedėjas, paskirti nariais komisijos, įpareigotos patikrinti, ar tos valstijos viešųjų mokyklų programose bei vadovėliuose teikiamas teisingas bei tikslus Rytų Europos ir kitų Pavergtųjų tautų istorijos ir dabartinės padėties vaizdas. Komisiją sudaro viso 14 pavergtųjų tautų atstovų. Rekomendacijas gubernatoriui turės įteikti ligi 1986 m. pradžios, o jis perduos Commission on Eastern European and Captive Nations History įstaigai.

The Music of Lithuania. Seton Hall universiteto, South Orange, N. J. radijo vadovybė, dideliu malonumu praneša, kad po vasarinės pertraukos, nuo rugsėjo (Sept.) 16 d., sekmadienio, vėl transliuoja lietuviškąją radijo valandą anglų kalba. Programa duodama kas sekmadienį, nuo 2:05 min. iki 3:00 v. p. p., 89.5 FM banga.

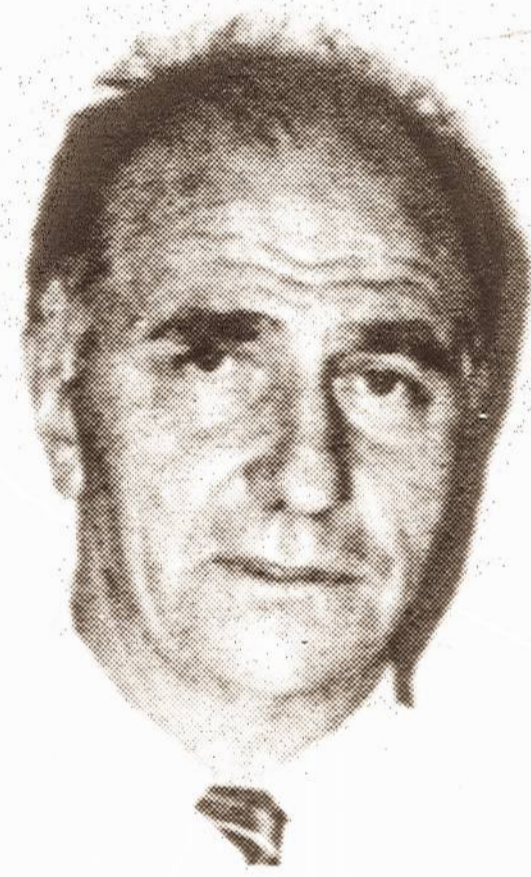
Šiai programai jau 20-ti metai vadovauja prof. Dr. Jokūbas Stukas, profesoriaujas Seton Hall Universitete jau 21-nerius metus. Programoje supažindinama Didžiojo New Yorko, New Jersey Connecticut ir dalies Pennsylvania amerikiečių visuomenė su lietuvių kultūra, jų veikla, bei troškimais. Programose duodamos lietuviškos dainos, muzika, kalbama apie lietuvių kultūrinę vertybę, Lietuvos istoriją, lietuvių kalbą, papročius; taip pat minimos pastangos Lietuvai atgauti laisvę ir nepriklausomybę.

Dail. Gediminas Jokūbonis, žymus Lietuvos skulptorius ir Lietuvos Dailės Instituto profesorius, su žmona dail. Brone Valentinaite, žinoma gobelenų kūrėja, iš Vilniaus yra atvykę į Ameriką. Pirma aplankė savo gimines Rochester, N. Y., o šiuo metu vieši pas dailininkus Jonynus New Yorke. Dail. Jokūbonis yra žinomas savo Pirčiupio "Motina", Maironio paminklu Kaune ir kitais.

Nors ir negausiai, pastaruoju metu vėl pasirodo Lietuvos svečių, atvykstančių pas savo gimines. Nuotraukoje: Vienybės skaitytojas Aleksandras Kondrotas Kultūros židinyje su savo sesute Jablonskiene, atvykusia pas jį keletui mėnesių. S. Narkėliūnaitės nuotr.

Albertas Laurinčiukas, žurnalistas, vilniškės Tiesos vyriausiasis redaktorius, su šešiais tarybinių laikraščių redaktorais lankėsi porą savaitių Amerikoje. Juos atsakomojo vizito buvo pakvietusi Naujosios Anglijos spaudos leidėjų sąjunga. Žurnalistų posėdžiai vyko Brown universitete, Providence, R. I. Trumpam Laurinčiukas buvo atvykęs ir į New Yorką ir čia susitiko su lietuviomis, su kuriais jis pažįstamas nuo to laiko, kai dirbo korespondentu, akredituotu prie Jungtinių Tautų.

Albertas Laurinčiukas

ADV. STEPONAS BRIEDIS SUSILAUKĖ ANUKĖS

Rugsėjo 12 d. adv. Stepono Briedžio sūnus mokytojas Bruce ir jo žmona Janete, gyvenan Miller Place, Suffolk County, Long Island, N. Y. susilaukė 7 svarų dukrelės. Pranešdamas redakcijai malonią žinią, adv. S. Briedis pareiškė: "Tai bus dar vienas įnašas į Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 38-osios Kuopos Brooklyne narių tarpą, o ateityje gal ir... SLA veikėja...". Sveikiname Briedžių šeimą.

Agronomas Albertas Bladzevičius su žmona atvyko iš Australijos į New Yorką. Vieši pas savo pusseserę dr. Konstanciją Paprockaitę-Šimaitienę.

Tautos šventė New Yorke bus iškilmingai paminėta rugsėjo 23 d. Apreiškimo parapijos bažnyčioje, dalyvaujant vysk. P. Baltakiui.

ALDONOS KEPALAITĖS KONCERTAS

Manhattano lietuvių grupė, susibūrusi prie Aušros Vartų parapijos, sudarė vieneta, kuris pasivadino **Branduolys**. Vienetas planuoja kiekvieną mėnesį Aušros Vartų parapijos salėje surengti kultūrinį renginį. Pirmas toks renginys rugsėjo 16, sekmadienį. 1 v. popiet. Programą atlieka pianistė Aldona Kepalaitė.

Juozas Andriūšis, bedirbdamas savo ūkyje New Yorko valstijos šiaurėje, susižeidė, iškėlė kaulą prie dubens. Dabar gydomi namuose žmonos Elenos globoje.

Dail. Natalija Jasiukynaitė pastaruoju metu atsidėjo portretų piešimui. Tarp daugelio ji turi nupiešusi portretus savo sesers artimųjų ir pažįstamų iš Houston, Texas. Savo rinkinyje ji turi ir New Yorko bei apylinkės veikėjų prel. Jono Balkūno, prof. dr. Jokūbo Stuko, adv. Stepono Briedžio ir kt. portretų. Ketina juos išstatyti savo kūrinių parodoje, kuriai dabar rengiasi. Dailininkė atsiliepi ir prof. Stuko paskelbtą mintį po Vienybės leidėjos Valerijos Tysliavienės mirties, kviečiant lietuvius šimtaine dol. prisidėti prie Vienybės šimto metų fondo. Tam fondui ji dabar įteikė \$50 ir kitą \$50 pažadėjo atsiųsti vėliau.

Iš dail. Natalijos Jasiukynaitės portretų serijos — Du broliukai — Jeremy ir Jashua.